

Izšla ob 4 jutraj.

Štane mesečno 25— Din
za izposojilno časopisje vsak
neobvezno

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravišтво:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 4 in 54. Telef. št. 36.

Podružnici:

Maribor, Barbarska ul. 1.
Celje, Aleksandrova g.

Račun pri pošti. Čekov,
zaveda št. 11.842.

Ljubljana, 20. februarja.

Sedaj je menda situacija vendarilo popolnoma razčiščena tudi za one, ki jim je opozicijsko časopisje vsak dan trobilo, da bodo tepeni separatisti podrlji, kar je ustvarila in sankcionirala narodna volja. Zmaga Narodnega bloka 8. februarja je sicer bila že v pondeljek nato za vsakogar evidentna, a potrebna je bila preteklo sredo še seja kronskega sveta, danes pa izjava predsednika vlade, da se razene v državi in zunaj nje zmote in laži o izpremembi nacionalnega režima.

Interesantno je, na kaj vse se je pripravljal opozicijski blok za slučaj zmage! Ze sama lažniva vest, da je Narodni blok propadel, je izvala v radijskih okrajih divjaštva, pokolje in zažiganje hiš pristašev državnega in narodnega edinstva. Tudi v Sloveniji so klerikalci takoj po volitvah hudo sarogovili. V St. Vidu je poskusil g. Smodej s puntom proti šolski oblasti. Povsodi so razširili vest, da boleta sedaj Radić in Korošec razrezala državo! Tako radićevci, kakor klerikalci pa so morali naglo izpregledati, da jim tudi upor proti oblasti in nasilje proti pristašem Narodnega bloka ne morejo zmanjšati poraza, ki so ga doživeli dne 8. februarja.

Razumemo, da je zlasti za voditelje SLS nastal s stabilizacijo režima Narodnega bloka silno neprijeten položaj. Vsi tajni sestanki, ki so jih klerikalci pred volitvami prirejali po župniščih, kaplanijah in mežarijah, so kulminirali v zagotovilo, da bo P. - P. - Z. režim samo še do 8. februarja — potem pa pride klerikalni raj in veselo preganjanje naprednjakov. To glavno klerikalno volilno geslo je bilo med ljudstvom razširjeno s tako sigurnostjo in a tako samozavestjo, da je n. pr. stražnik — pristaš SLS v policijski stražnik — vpristo moštva ob priliki kraljevega obiska na Bledu izustil besede, da se je »prišel posloviti od Slovenije«. Klerikalni agitatorji so pripovedovali na ušesa svojim ljudem, da napoči po 8. februarju republika, vrhovni prezident da bo gosp. Radić, mali predsednik za Slovenijo pa dr. Korošec. Zadnje dni pred volitvami in tudi na dan volitev so klerikalci največ agitirali s tem, da veliki župan dr. Baltič že spravlja kovože v red in da bodo čez par dni že vsi »liberalci« na uradniških in učiteljskih mestih odstavljani, na njih mesta pa postavljeni samo pristaši SLS.

Kakor je prinesel slovenskemu ljudstvu veliko razočaranje 18. marec 1923, tako ga je prinesel tudi 8. februar 1925. Zadnje razočaranje je tem večje, ker je šlo ljudstvu v prvem slučaju klerikalcem na led prvokrat, sedaj pa že drugič. Da vsaj nekoliko skrajša dolge obaze in dolge nosove klerikalnih agitatorjev ter zamaže oči lahkovernih volilcev dr. Korošca, je moral »Slovenec« zadnjih 14 dni porabiti vso svojo jezuitsko sposobnost za varanje javnosti z najbolj neverjetnimi vestmi. Sedaj je vsega tega konec. Zmaga Narodnega bloka, vztrajnost in neomajnost njegovega režima je vsestransko tako ugotovljena, da bodo klerikalci morali že najti povsem nove trike in laži, če bodo hoteli še naprej vzdržati moralo svojih dne 8. februarja ponovno prevaranih in ogoljufanih volilcev.

Kdor ima količkaj politične uvidenosti, mora priznati, da je z zmago Narodnega bloka postal nacionalni režim definitivno in da bo trajal tako dolgo, da izvrši svoj državni, nacionalni in socialni program do konca. Vlada hoče s pospešenim delom v Narodni skupščini po možnosti popraviti, kar se je tekom zadnjih 6 let zamudilo vseh negativne politike strank, združenih v opozicijskem bloku. Opozicija bo vzprijeto tega prisiljena priznati vlado Narodnega bloka kot vlado dela in ako ne bo hotela popolnoma izgubiti uzlela med svojimi volilci, bo morala kolikor toliko sodelovati pri ustvarjanju novih zakonov. Ako pa bodo radićevci, klerikalci in snahovci tudi še naprej rovarili, razdirali in kričali mesto aktivno sodelovanje pri pozitivnem delu, potem naj računajo z gotovim dejstvom, da jih čaka pri prihodnjih volitvah še mnogo hušji poraz.

Državna politika v interes države in ljudstva ne more več kreniti nazaj, marveč vodi njena pot samo po jasno začrtanih smernicah Narodnega bloka naprej. Ničdar več ne pridejo do oblasti destruktivni elementi in kdor se ne bo pravočasno prilagodil programu Narodnega bloka, ki bazira na življenjskih potrebah države in naroda, naj si sam pripiše posledice, ki ga bodo zalele.

Prihodnja skupščinska doba bo pokazala s svojim ustvarjajočim delom živ-

Važne avdijske na dvoru

MINISTRSKI PREDSEDNIK PAŠIČ IN MINISTRI ŽERJAV PRI KRALJU. — KONFERENCA MED PAŠIČEM IN LJ. JOVANOVIČEM. — VPRAŠANJE REKONSTRUKCIJE VLADE. — SEJA MIN. SVETA.

Beograd, 20. februarja, p. Danes so vzbudili pozornost politične javnosti trije dogodki. Opoldne je kralj sprejel ministra Žerjavo in dolgi avdijski, o kateri se pripoveduje, da je bila posvečena podrobni razpravi o smernicah in ukrepih narodne vlade v bližnji bodočnosti. Zatrjuje se, da je kralj popolnoma odobril referat doktorja Žerjave, ki je o poteku svoje avdijske potne obvestil g. Pašiča. Velik pomen se pripisuje tudi dolgi konferenci, ki sta jo nato imela Pašič in Ljuba Jovanović. V opozicijskih krogih se je takoj začelo govoriti, da je na tej konferenci prišlo do konflikta med obema politikoma. To pa je le nova laž intriganstev klerikalne. Nasprotno je res, da g. Jovanović brez-pogojno priznava rezultat volitev ter se njegovo naziranje povsem krije z izjavami današnjega »Vremena«, ki so bila, kakor obče sodi, napisana od ministra Ninčiča ter izrecno odobrena od Ljube Jovanovića. Predmet konference med predsednikom vlade in predsednikom parlamenta je bil program Narodne skupščine in pa vprašanja, ki so v zvezi z njenim konstituiranjem.

Tekom popoldneva je min. predsednik Pašič konferiral še z nekaterimi ministri,

nato pa je bil ob 16.40 sprejet od kralja v avdijski, ki je trajala do 18. Istočasno je bil izdan komuniké, ki ostro zavrača vse opozicijske intrige (in ki ga objavljamo na drugem mestu. Op. ur.)

Potrdjuje se, da se bodo nameravane spremembe v vladi izvršile šele po sestanku Narodne skupščine. Zasekrat je gotovo le to, da izstopita iz kabineta ministra Surmin in Drinković, ki sta pri volitvah propadla.

Po povratku min. predsednika Pašiča z dvora se je vrnila ministrska seja, ki je trajala od 18. do 21. Seja je bila skoraj izključno posvečena resortnim poslom. Odobreno je bilo veliko število kreditov ministru prosvete, od katerih je največji kredit 6 milijonov dinarjev za izplačilo dolžnih honorarjev profesorjem. Poleg tega je bil sankcioniran odredba ministra prosvete, da se ukinejo gimnazije, kjer niso potrebne in da se namesto njih otvorijo strokovne šole. Resen je bil tudi odobreni večji kredit, za popravilo cest in za železniške potrebe. Pravosodni minister je poročal, da je končan načrt zakona o sodnikih ter da je tudi dovršena redakcija zakona o sodiščih.

Zaključna beseda Narodnega bloka opoziciji

SINOČI JE BIL IZDAN PO NALOGU IN ODOBRENJU MIN. PREDSEDNIKA PAŠIČA SLUŽBENI KOMUNIKÉ, KI OSTRO ZAVRAČA VSE OPOZICIJSKE INTRIGE TER SLOVESNO PROGLAŠA SOLIDARNOST KOALIRANIH NARODNIH STRANK.

Beograd, 20. febr. p. Nocoj je bil objavljen že včeraj naznanjeni od ministrskega predsednika Pašiča pregledani in odobreni komuniké, ki ostro obračunava z intrigami opozicijskih voditeljev ter opozicijskega tiska. Komuniké je zaključena beseda v polemiki, ki so jo opozicijske insecirali o solidarnosti koaliranih narodnih strank in o vprašanju nadaljnjih političnih smernic Narodnega bloka. Ta zaključna beseda je tako jasna in odločna, da ne potrebuje nobenega nadaljnjega komentiranja.

Komuniké se glasi:

Opozicijski listi, posebno hrvatski in slovenski, so takoj po volitvah uporno trdili, da je vlada pri volitvah ostala v manjšini, kar je imelo za posledico teroriziranje pristašev Narodnega bloka. Največ s strani rad čevceev po vsej Bosni, Hercegovini, Dalmaciji in Hrvatski. Kakor na splošno povelje so po nekem gotovem načrtu radićevci začeli protiviti se oblastem, zvoniti z zvonomi na upor, zažigati kresove po hribih, okoli katerih so se zbirali uporniki z vzkliki živio prevrat. Zvela republika, doli kralj! Srbsko prebivalstvo v Hercegovini je bilo po teh lažnivih vesteh posebno prizadeto, ker so mu radićevci začeli zažigati hiše in jih osebno maltretirati. Samo enernim ukreptom pristojnih oblasti se je posrečilo, da so odvrnile o pravem času in preprečile usodne posledice teh neresnih vestih opozicijskega tiska. Ko so nadalje opozicijske novine morale svojim pristašem odkriti, da je vlada dobila pri volitvah potrebno večino, so začele trditi, da so bile volitve izvršene pod terorom oblasti. Ker niso mogli svojih trditvev podkrepiti z nobenimi stvarmi, dokazni in dejstvi, so opozicijski listi poskušali napihnuti nekatere resne volilne incidente, ki so večinoma bili provocirani s strani pristašev opozicije posebno radićevcev, kar dokazujejo poročila pristojnih oblastev.

Potem je začel opozicijski tisk dokazovati, da ima vlada premočno večino za zakonodajno delo v skupščini. Na podlagi te svoje polne trditve so opozicijski listi potolči vseh nemogočih in fantastičnih kombinacij. Ti listi namreč trdijo, da bo Narodni blok opustil svojo dosedanje politiko, s katero je stal pred narod in za katero je dobil potrebno narodno zaupanje, ter da bo pričel sporazumevati se z neko deležirano stranko iz bloka na škodo svoje državne politike, ki je popolnoma jasno določena. Da bi to svolo izmisljeno trditve napravilo verjetno, je opozicijski tisk lansiral vesti, da se narodna radikalna stranka na svoji osemstotni večini ne strinja s politiko samostojnih demokratov, ki žele ostati na svojem prejšnjem programu. Razen tega uporno trdi, da se z največjega mesta želi in insistira, naj se izvede neko sporazumevanje strank na podlagi te ali one politike »sporazuma«, kakršno je želela izvesti vlada opozicijskega

bloka, ki pa jo je narod pri sedanjih volitvah obsodil in zavrgel. V zvezi s tem je opozicijski tisk končno lansiral vest o možnosti koncentracijske vlade, zatem izvenstrankarske in nazadnje vojaške vlade.

Vse te trditve so popolnoma izmisljene in samovoljne ter ne odgovarjajo stvarnostim.

Vsem tem izmisljotinam je treba postaviti nasproti dejstvo, da je vlada Narodnega bloka pri volitvah dobila potrebno večino ter pričela izvajati in udeleževati svoj integralni državni, narodni in socialni program.

Beograd, 20. februarja. Danes dopoldne je podpredsednik vlade minister Trifković izjavil, da se preosnova vlade v nobenem slučaju ne bo izvršila prej, dokler ne konča verifikacijski odbor svojega dela. Vse vesti o možnosti razširjenja sedanje koalicijske, oziroma o koncentracijski se morajo demantirati, ker je Narodni blok kompakten.

Beograd, 20. februarja. r. Današnje »Vreme«, ki ga splošno smatrajo kot osebno glasilo Ljube Jovanovića in dr. Ninčiča, pinaša nastopno vrlo značilno izjavo »nekega ministra« (verjetno dr. Ninčiča): »Volitve so se provele zato, da narod izrazi, v kakšnem pravcu naj se nadaljuje naša notranja politika; da li za striktno provedbo vidovdanske ustave, torej v smeri Pašiča in Pribevića, ali za revizijo ustave v pravcu avtonomije in morda tudi federacije, kamor je krenil Ljuba Davidović s svojimi blokačnimi zavetniki. No, narod je dal PPkoaliciji večino in je torej docela prirodno, da mora ta koalicija voditi državne posle. Drugače bi se demantirala politika, ki je bila inaugurirana z razpisom volitev. O kombinacijah s koncentracijsko ali nevtrano vlado se je moglo razmišljati v prošli skupščini, kjer nobena grupacija ni imela za vlado sposobne večine. Davidovića »večina« je bila formirana z radićevci in je nihče ni mogel smatrati resno, ker radićevci niso pokazali niti malo volje, da bi iskreno sodelovali na konsolidaciji razmer v državi. Danes obstoja nedvomno večina sedanje vladne koalicije in s tem odpušajo vse druge kombinacije. Ako opozicija meni, da je sedanja koalicija preslabotna, čemu tedaj toliko krika? Naj jo pusti delati, pa se bo na delu videlo, ali je slaba ali ne.

Prometna pogajanja z Madžarsko

Beograd, 20. februarja, p. S seje naših in madžarskih delegatov je bil nocoj izdan komuniké, v katerem se veči, da je bila danes popoldne zadnja seja z madžarsko delegacijo, kar se tiče železniških tarifnih vprašanj ter da je bil v tem do- sežen popoln sporazum tudi o zadnjih spornih točkah. Določen je definitivni tekst sporazuma glede tarif za prevoz blaga v medsebojnem in tranzitnem prometu. Ta sporazum bo parafiran najpozneje v nedeljo dne 22. t. m. Za našo delegacijo ga bo parafiral pomočnik ministra Avramović, za madžarsko delegacijo pa svetnik zunanjega ministristva g. Walter.

Pruska vlada padla po dvodnevem obstoju

BURNE SEJE DEŽELNEGA ZBORA. — VLADA DOBILA NEZAUPTNICO IN PODALA DEMISIJO. — VLADNA KOALICIJA NE ODNEHA.

Berlin, 20. februarja. z. Vlado izjavo, ki jo je podal novi pruski ministrski predsednik v pruskem deželnem zboru, so sprejeli komunisti z vpitjem in ropotom, nacionalni vseh struj z ironičnimi medkllici, centrum in demokrati pa z burnim odobravanjem, dočim so se Stresemannovci držali skrajno rezervirano. Isto sliko nudi časopisje, le s to razliko, da se v svojih glasilih tudi ljudska stranka izraža proti Marxovi vladi.

Opozicijske stranke so vložile celo vrsto nezaupnic deloma proti celi vladi, deloma proti posameznim ministrom. Ker pa je po ustavi za nezaupnico potrebna vsaj polovica od skupnega števila poslancev (448), česar pa si opozicija tudi s komunistično pomočjo ne upa doseči, so posegli narodni socijalci po triku in so sami vložili tudi predlog zaupnice vladi. Seveda so bili oni in vsa ostala opozicija odločeni, glasovati tudi proti temu predlogu zaupnice, a predsednik zbornice ga je moral staviti na glasovanje, čeprav je bilo jasno, da ni mišljen resno, ampak da hoče samo obiti ustavne določbe o podelitvi nezaupnice.

Debata, ki se je vršila včeraj in danes, je bila silno burna. Zlasti med socijalisti in nacionalci je prišlo do besnih spopadov. Poslanci so obmetavali drug drugega s spisi in svinčniki in predsednik je moral sejo ponovno prekiniti.

Danes popoldne je naposled prišlo do glasovanja. Da izzovejo definitivno raz-

čiščenje situacije in zlasti prisilijo Stresemannovce, da pokažejo barvo, so v zadnjem hipu tudi vladne stranke same vložile predlog, ki odobrava vladno izjavo in izrčka vladi zaupnico. Predsednik je dal ta predlog skupno z narodno-socialnim na glasovanje.

Glasovalo je 439 poslancev, od tega 218 za, 221 pa proti zaupnici.

Cim je predsednik naznanil izid glasovanja, se je dvignil ministrski predsednik dr. Marx in izjavil, da podaja v imenu skupne vlade demisijo.

Tako je padla Marxova vlada po komaj dvodnevem obstoju. Opozicija je sprejela izid glasovanja in Marxovo izjavo z burnim odobravanjem.

Berlin, 20. februarja. v. Po današnji seji pruskega deželnega zbora so imeli zastopniki frakcij centruma, demokratov in socialnodemokratske stranke seje. Vladne stranke so sklenile, da bodo kljub današnjem uporazu vztrajale na dosedanjih politiki ter postavile zopet dr. Marxa kot kandidata za ministrskega predsednika. Če bo dr. Marx zopet izvoljen bo predstavil isti kabinet, ki je danes postal žrtev opozicije.

Nove volitve ministrskega predsednika se bodo najbrž vršile 4. marca.

O pomenu pruske vladne krize prinašamo na 2. strani informativen članek, na katerega opozarjamo. Ured.

Velika oficirska zarota v Bolgariji?

PO ANGLEŠKIH VESTEH JE HOTELAGENERALITETA S SILO ZRUŠITI SEDANJO VLADO. — NOTRANJJI MINISTER O ZADNJIH ATENTATIH.

London, 20. februarja. s. Angleški listi poročajo iz Sofije, da je pred enim tednom tamkajšnja policija razkrila oficirsko zaroto proti Cankovi vladi, vendar pa je bilo listom prepovedano o tem poročati. Pri zaroti je kompromitiran okoli 80 častnikov, med njimi bivši generalissimus Jekov. Aretiranih je bilo nad 40 oficirjev, ki so obtoženi, da so skušali s silo vrči vlado. Zarota je nastala baje vsled tega, ker ministriški predsednik Cankov ni dovolj ostro nastopal proti elementem levice.

Sofija, 20. februarja. s. V odgovoru na več vprašanj glede umora poslancev Milleva (vladna stranka) in Strahimirova (komunist) je notranji minister Rusov podal pregled o zadnjih dogodkih na srbsko-bolgarski meji, kakor tudi o političnih umorih, ki so se izvršili zadnje mesece. Napadi in umori izvršajo dosledno iz skupne agrarno-komunistične fronte.

Vlada ima poročila, da je vodilni odbor teh skupin trenutno obsodil na smrt več članov vlade, sofijskega policijskega prefekta in več drugih oseb. Notranji minister je obsodil postopanje teh skupin in izjavil, da je vlada prisiljena zatreti teror vseh prevratnih elementov. Zahtevala bo od zbornice votiranje zakonov radi poostitve obstoječih kazenskih ukrepov. Pred temi kazenskimi merami pa bo naslovila na agrarno-komunistične skupine apel, v katerem jih bo pozvala, naj prenehajo z nadaljnimi atentati, da preprečijo novo prelivanje krvi in s tem pospešijo miren razvoj dežele. (Opozarjamo čitatelje na članek, ki ga priložujemo o bolgarskem kaosu na 2. strani današnje številke. Ured.)

Sofija, 20. februarja. s. Oblasti so odkrile v Šumenu tajno komunistično organizacijo, ki je imela v mestu in okoliških vaseh številne pristaše. Aretiranih je bilo okoli 30 oseb.

Bolgarija zopet izziva nesoglasja

BOLGARSKI KOMITAŠI PRIPRAVLJAJO NOVE VPADNE NA NAŠE OZEMLJE OSTRA OPOZORITEV NAŠE VLADE BOLGARSKEMU POSLANIKU.

Caribrod, 20. februarja. r. Prošlo noč je za našo mejo pri Caribrodu prišlo do streljanja na bolgarskem teritoriju. Neka komitska četa je bila odposlana iz Dragomir na našo mejo. O tem pa ni bila pravčasno obveščena bolgarska obmejna straža, ki je zato takoj začela streljati, čim je opazila bližajočo se četo. Razvila se je ostra bitka, v kateri je bilo več ranjenih, dva pa sta obležala mrtva.

Po poročilih naših oblasti iz Pirota se za našo mejo neprestano zbirajo komitske čete, ki nameravajo izvršiti vpad na naše ozemlje in s tem porušiti dobre odnose med našo državo in Bolgarijo. Osvetliti pa se hočijo tudi za Godeč. V Caribrodu vlada med uradnimstvom precejšnje razburjenje, dasi je bojazen nepotrebna, ker je Caribrod dobro zavarovan z našim vojaštvom.

Beograd, 20. februarja. r. Bolgarski

poslanik Vakarevski je danes dopoldne posetil pomočnika zunanjega ministra, Jovana Markovića, in ga opozoril, da se na našem ozemlju organizirajo nekeke zemljoradniške čete. Marković je odgovoril, da so vse te informacije povsem neosnovane. Ob naši meji ni nikakih bolgarskih zemljoradniških emigrantov in bi tudi ne mogli imeti orožja, kar naše oblasti dobro pazijo na vsakega političnega begunca. Marković je opozoril g. Vakarevskega, da je neumestno širiti take vesti, ker to utesne imeti le slabe posledice za odnose med obema državama. Nalaga je Marković opozoril bolgarskega poslanika na vesti, ki jih naša vlada prejema o kretanju bolgarskih komitskih čet ob naši meji. Povdaril je, da bo za vsak vpad bolgarskih komitašev na naše ozemlje nosila odgovornost bolgarska vlada.

Grčija in Jugoslavija

Beograd, 20. februarja. r. Na povabilo ministrskega predsednika Mihalakopulosa se je vršila včeraj v Atenah skupna seja vseh strank vladne večine, na kateri se je razpravljalo o notranjem in zunanjem položaju Grške. Navzočih je bilo 222 poslancev. Mihalakopulos je poročal obširno tudi o obnovitvi zveze z Jugoslavijo in odločno zanimal vse vesti, po katerih naj bi bila Jugoslavija stavila zahteve, ki tangirajo suverenost Grške. Nasprotno, je izjavil ministrski predsednik, predlogi Jugoslavije se popolnoma krijejo z obveznostmi, v katere je bila Grška pripravljena že vnaprej privoliti in ne tangirajo narodnih pravic. Mihalakopulos se je z živahnim zadovoljenjem spominjal tudi simpatij, katere je izkazala Jugoslavija Grčiji povodom spora s Turčijo radi izгона ekumenskega patrijarha.

Borza

20. februarja:

CURIE: Beograd 8.475, New-York 520, London 24.79, Pariz 28.12, Milan 21.80, Praga 15.425, Budimpešta 0.0072, Bukarešta 2.625, Sofija 3.775, Dunaj 0.007325.

DUNAJ: Beograd 1147 do 1151, Berlin 16.850 do 16.950, Budimpešta 97.70 do 98.50, Bukarešta 353 do 355, Milan 2909 do 2914, New-York 70.935 do 71.185, Pariz 3712 do 3728, Praga 2102 do 2112, Varšava 13.600 do 13.700, Sofija 513 do 517, Curih 13.640 do 13.690, dinarji 1142 do 1148, dolarji 70.460 do 70.860, lire 2895 do 2915.

PRAGA: Beograd 55.20, Dunaj 4.7075, Rim 139.25, London 161.425, New-York 33.80, Curih 652.50.

BERLIN: Beograd 6.79, Milan 17.20, Praga 12.42, London 19.985, New-York 4.195, Curih 80.65.

Nakane klerikalcev s šolo in naprednim učiteljstvom

Zadnja ali predzadnja številka »Bogoljuba« se z vso vehemenco zaganja v napredno učiteljstvo, današnje šole pa razglaja za »brezverske«. Omenjeni list piše, da je Slovincem že katoliška Avstrija vzela versko šolo. Z brezversko šolo da se je po celi Avstriji razil »verski indiferentizem in brezversnost, ki ga zdaj opažamo. Naše liberalno uradništvo in učiteljstvo je sad te šole.« »Bogoljub«, ki je bil svoj čas največji klerikalni »časopis« katoliškega trona, sedaj prijemlje tudi cesarja Franca Jožefa za lase. Pravi, da se je on vtikal celo v volitev papeža, kar je veri več škodovalo kot kristianstvo. Proti »brezverski« šoli in proti »brezverskim« učiteljem pa hujša »Bogoljub« tako-le:

»Država nam je napravila brezversko šolo in vzgojila brezverske učitelje. Naše verno ljudstvo pa je vse to mirno preneslo in čisto nič mignilo, če so poslali za vzgojitelja otrokom učitelja, ki ni šel nikoli v cerkev, na katerem so imeli otroci zgled, kakšni ne smejo biti! In še danes je tako. Ljudstvo se je tega privadilo, se v to vdalo, in ne čuti nobene potrebe proti temu kaj nastopiti. Učitelj v vsaki vasi ima pravico otroke s slabim zgledom pohujševati. Nikdo se proti temu nič ne zganja, kakor da je popolnoma vse v redu. Kaka obsodba vredna brezbrzičnosti! Kaka zaspanost! Kakor da ni glavna stvar pri vzgoji zgled! Naravnost proti veri govoriti si menda učitelji v ljudski šoli še ne upajo. In mi smo s tem zadovoljni. Toda kje morajo biti otroci dobri, verni, če na tistem, ki ga imajo vsak dan pred seboj, ki bi jim moral biti vzor življenja, vidijo, da ne izpolnjuje, da zanamarja, da zaničuje to, kar je kristjani najsvetejšega? Ko bi imelo ljudstvo več verske zavesti, več krščanskega ponosa in poguma, bi ne bilo tako! Kaj kmalu bi pokazalo, kakšnim ljudem hoče in kakšnim noče izročiti svojih otrok v vzgojo! ...

Zato pa, če bijejo udarci naših nasprotnikov po nas, naj nas vendar vzdržimo iz te demravice, da si zmanemo oči, spregledamo in se vprašamo: Kje pa smo? Ali smemo biti še kristjani ali ne? Starši pa se vprašujejo: Ali smo ali nismo gospodarji naših otrok? Ali jih res moramo dati pohujšljivcem v roke, da nam s svojim zgledom podirajo, kar mi s svojim velikim trudom zidamo? — Ni prav, da cerkev preganjajo; toda če hočemo, stvar lahko tako obrnemo, da bo nam in božji stvari v veliko korist.

Kakor hitro dobimo Slovenci avtonomijo — in dobili jo bomo — mora biti naša prva zahteva verska šola! Pomesti je treba vso to gnulobo, ki se je zaredila v šolstvu, odkar so nas zabilabali v to zaspanost za brezversko šolo, v kateri smo sedaj! Zlo, ki ga je rodila ta šola v verskem oziru, je neizmerno. Kakor hitro bo mogoče, moramo to zlo temeljito popraviti!

Tako »Bogoljub«, ki je sicer pisan za terjalko, ki pa prav jasno pove, kakšne nakane imajo klerikalci s šolstvom in naprednim učiteljstvom.

Zdelo se nam je umestno, opozoriti napredno javnost na stališče, ki ga glede šolstva zavzemajo klerikalci tem bolj, ker zadnje čase »Slovenec« tako pogosto deklarira svoje svobodoljubje in svobodomiselnost. Boj, ki ga bje slovenski napredni učitelj za svoj ostojoj napram klerikalizmu, je tako težak, da mu mora stati na strani vsa napredna javnost. Njega samesa bi klerikalizem strl čez noč, kakor orehovo lupino. Tega se v polni meri zaveda vse napredno učiteljstvo, ki v čeniti prizadevanje zlasti demokratov za osamosvojitve šole in učiteljstva od vpliva politikujoče duhovščine. Zato tudi to učiteljstvo energično zavrača kruhoborske intrige, ki jih pletejo po raznih ovinkih proti današnji prosvetni upravi klerikalci in njihovi breznačelnji pomočniki. Temu je le želeli, da dobimo Slovenci z avtonomijo tudi »versko« šolo. Oni bodo prvi, ki bodo potem kot »brezverci« na cesti.

Zmede v Bolgariji

Bolgarijo moramo vsekar zelo pomilovati. Zakaj v tako nesrečno anarhijo, kakor naša vzhodna sosedja, ni zašlo mnogo držav niti v najneugodnejših dobah zgodovine. Lahko rečemo brez najmanjšega pretiravanja, da je ni danes v Evropi ali sploh na svetu države, kjer bi postal atentat in politični umor tako običajno in vsakdanje sredstvo politične borbe med strujami in strankami, kakor v Bolgariji. Ne le, da so vsa nasprotja med vodji makedonstvujočih, bodisi nasprotja v ideologiji kot različna raziranja glede taktike, medsebojno tehtačo samo z mero zavratnih napadov in umorov. Ta krvava politična metoda se je prenesla tudi v borbo med drugimi političnimi strujami in strankami: tej metodi so zapadli po vrsti vsi voditelji zemljoradnikov, v kolikor niso pravčasno pobegnili čez mejo, mnogi vodje komunistov, pa tudi drugih strank. In kar je najbolj žalostno: nikdar ne najdemo morilcev, nikdar ni mogoče najti sledu za pobeglih atentatorji. Najhujše pa je to, da kažejo vsi znaki, da se celo vlada, poslužuje istih krvavih

sredstev v borbi s političnimi nasprotniki.

Ako danes pride iz Sofije ali Plovdiva ali katerega od manjših bolgarskih mest vest o novem političnem umoru, se prebere tako poročilo bodisi v Bolgariji kot v inozemstvu s tako fatalistično ravnodušnostjo, kakor da se streljajo srnjaki ali zajci. Vrh tega človek nikdar ne ve določno, za kaj gre; kadar poroča sofijska vlada, da se je odkrila kaka komunistična zarota, ali da je kje kdorkoli podlegel komunističnemu, oziroma zemljoradniškemu atentatorju, vselej trdijo poznavalci bolgarskih razmer, da gre le za novo ofenzivo vladnih ljudi zoper osumljene nasprotnike, ki jo je treba maskirati.

Zadnje vesti javljajo poostreitev krvave notranje borbe v Bolgariji. Morda gre le za odmev umora prof. dr. Mileva, ki je padel bogvedi pod čigavini strel in katerega je bil odgovor umor nekaterih komunističnih vodij, s čemer pa ni rečeno, da so res komunisti povzročili smrt dr. Mileva. Morda, toda verjetneje je, da je pravo ozadje ono, kar poroča dopisnik beografske »Politike« v eni zadnjih številki. Po tem poročilu se je v Bolgariji v poslednji dobi dogodilo sledeče: Ker se vlada Cankova nahaja v težavnem položaju ter ne more obvladati popolnoma situacije, hodiš proti naraščajoči parlamentarni opoziciji kot proti razbojništvu, ropom ter banditstvom vsake vrste, je postal z njo nezadovoljen tudi car Boris ter je sklenil sam, iz lastne inicijative, poskusiti z remedirom. V ta namen so mu njegovi zaupniki v častilškem zboru pridobili večje število oficirjev z generaloma Žekovom in Lazarovom na čelu, preko teh pa je stopil v stike z voditelji »levnega bloka«, to so Kosturkov, Malinov, Tomov, Torlakov itd., ter iskal zveze celo z zemljoradniki - emigranti. Ta »carska zaveza« je imela namen, vrči ministristvo Cankova in ga nadomestiti z vladno opozicije. Policija na je odkrila v Oficirskem domu velike množine razstreljivih sredstev, nakar je zaprla večje število častnikov, dočim so se nekateri glavni skrili. Vse to se je dogodilo v zadnjih dneh, a ni prodrlo v liste, ker je vlada Cankova o pravem času orenovedala publiciranje teh odkritij. Koliko je točnega na teh poročilih, je seveda nemogoče kontrolirati; nedvomno na je, da bodo že bližnji dnevi odkrili pravo stanje stvari.

Pruska kriza — nemška kriza

Dr. Marxu ni uspelo sestaviti delazmožne nemške vlade, moral je prepušiti to nalogo prejšnjemu finančnemu ministru dr. Luthru. Kar ni šlo za celo Nemčijo, to skuša Marx izvesti vsaj v glavni nemški državi, na Pruskem. Po dolgotrajnih pogajanjih je sestavil pruski kabinet iz članov katoliškega centra in demokratov. Kot »strokovnjaka« je ohranil dosedanjega ntraničnega ministra, socialnega demokrata Severinga, ki že več let upravlja ta portfelj z uprav železnice, s čimer si je nakopal groče sovraštvo monarhistične desnice in komunistične levice. S takim kabinetom se je dr. Marx predstavil 13. t. m. pruskemu deželnemu zboru. Podpora centruma in demokratov mu je zagotovljena, tudi socialni demokratje so mu obljubili svojo pomoč, čeprav so v svoji glavni domeni, Prusiji ohranili le enega zastopnika v vladi in še tega pod strahčljivim imenom »strokovnjaka«.

Vendar glasovi takozvane »weimarske koalicije« se ne predstavljajo zadostne in trdne večine. Pogajanja z gospodarsko stranko so končala brez uspeha. Sedaj je dr. Marx ostala še zadnja, medla nada, da namreč nemška ljudska stranka ne bo v celoti glasovala proti njegovim vladnim mislim, ona isto nemško ljudsko stranko, katere voditelj dr. Stresemann je pred meseci razbil koalicijsko srednjih strank in s trdovratno vztrajnostjo spravil na krmilo v Reichu desničarsko vlado dr. Luthra, ki živa zaupanje vsenemških junckerjev. Sedaj naj dr. Stresemannovi ljudje omogočijo v Prusiji tisto kombinacijo, ki so jo z največjim naporom podrli v Nemčiji.

Dr. Marx namreč ve, da živi dr. Luthrova vlada je z odobraviteljno centruma, zato upa, da si bo ljudska stranka temeljito premislila, preden se bo odločila na naskok na pruski kabinet, v katerem igra prvo vlogino centrum. On misli, da bi na bo no napoved ljudske stranke v Prusiji odgovoril centrum z ofenzivo v Reichu. Padcu dr. Marxovega kabineta bi tako neposredno sledil padec dr. Luthrove vlade.

Medtem so desničarske stranke že zavzele svoje pozicije s komunikcem v časopisju, v katerem izjavljajo, da smatrajo novo ministrstvo za navadno izlivanje in da bodo vporabile vsa sredstva ustave in poslovnik, da v čim krajšem roku vržejo ta kabinet. Komunisti, ki tudi to pot gredo roko v roki z monarhistično reakcijo, so že vložili predlog za nezaupnico. Podobne predloge so vložili tudi nacionalci in ljudska stranka. Za slučaj, če ne bi opozicija dosegla po ustavi predpisane večine, so sestavili narodni socialisti zaupnico, proti kateri bodo seveda sami prvi glasovali. Na ta način tudi vlada ne bi dobila potrebne večine glasov in bi morala izvajati posledice. Pod takimi okoliščinami se bo v petek odločevalo o usodi dr. Marxovega kabineta. Le par glasov bo odločilo, ali naj tudi Pru-

sija pade v naročje reakcije.

Desničarske stranke si žele novih volitev v Prusiji, ker upajo, da jim bodo finančni škandali, v katere so zapleteni odlični člani centruma in socialne demokracije, pripomogli do solidne večine v glavni deželi Nemčije. One hočejo izvajati to najvažnejšo postojanko, brez katere je restavracija monarhije nemogoča.

Karakteristika vseh političnih borb zadnjih časov tako v Nemčiji kot v Prusiji je križarska vojna proti socialni demokraciji. Monarhistična desnica hoče na vsak način potisniti iz zadnje pozicije oblasti ono nemško stranko, ki je glavna ustvariteljica stanja, nastalega po pomolu l. 1918, na močnejša opora republike. Za ta cilj je desnica pripravljena na vse žrtve, najmanj pomisleka pa ima pred novimi volitvami.

Popolna zmaga reakcije bi odgnala socialno demokracijo in z njo vred ročno delavstvo, ki je najštevilnejši družinski sloj Nemčije, med protidržavne elemente. Nastopila bi nova nevarnost komunizma. Ali bo to spoznanje dalo dovolj odločnosti za vztrajanje pri zmerni politiki onemu centrumu, ki je tako lahke duše izročil vlado Reicha elementom, ki bodo prišli s svojo pravo barvo na dan, brž ko pade zadnji steber weimarske ustave?

Kakor poročamo na 1. strani, je dobila Marxova vlada nezaupnico in je že zopet odstopila.

Politične beležke

+ Koroščeva morala. »Slovenec« skuša omiliti porazni vtis, ki ga je napravilo pred par dnevi na klerikalce ponesečeno moledovanje dr. Korošca pri voditeljih Narodnega bloka. »Slovenec« pravi sedaj, da se je dr. Korošec razgovarjal samo z odličnimi politiki v bloku narodnega sporazuma — o najrazličnejših političnih problemih. Res pa je, da je bil dr. Korošec pri Pašiču in pri demokratskih ministrih dr. Grisogonu ter Sv. Pribečeviču in da je ravno tiste dni zagnal »Slovenec« krik o razpadu Narodnega bloka, češ da se radikalci že pogajajo z opozicijo. Potem, ko je dr. Korošec »sondiral teren« in spoznal, da ne bo nič s kupčijo, pri kateri bi mogel skuhati kak nov Markov protokol ali kaj sličnega, jo je seveda odkuril. Grozde je bil pač prekiš! Dr. Korošec res ni nič prodal, ker ni nihče ničesar kupiti hotel, res pa je, da se je ponujal in da bi bil pripravljen izstopiti tudi iz opozicijskega bloka, ako bi ga kdo potreboval. Pa so vsi rekli, naj ostane tiger.

+ »Slovenec« greh. »Slovenec« je včeraj zapisal, da je ves greh opozicijskega časopisja ta, da ne verjame številkam notranjega ministra o vladni večini. Če deset dni po volitvah noče verjeti tem številkam, je to z novinarskega stališča res velik greh, vendar pa radi tega greha »Slovenec« ljudje še ne bodo prišli na žandarjev kolec, kakor se boje. Zaslužili bi pa žandarjev kolec, ker ne objavijo »Slovenec« skoro dva tedna po volitvah takih števil, ki bi brezdvomno dokazale, da ima večino mandatov opozicijski blok, kar bi bilo zelo potrebno za okrepitev vere med opozicijonci.

+ Komunisti o običajnih volitvah v Ljubljani. »Delavsko-kmetjski list« piše: »Samo tri skupine se pojavljajo. Samo na sebi je to dobro. Položaj se je poenostavil. V Ljubljani faktično ni več socializma in narodnih socialistov, ker so izginili v klerikalnem taboru in v kolikor še niso, bodo skoro doživeli, da jih klerikalci požre. To je neizogiben zakon take cenotne fronte«.

+ Hudega mačka redijo po volitvah posebno ljubljanski komunisti. Zopet jih po klerikalni tovarišiji butica boli, zato v svojem glasilu neusmiljeno udrihajo po dr. Korošcu in SLS. Takoj po volitvah — pravi »Delavsko-kmetjski list« — je šel dr. Korošec v Beograd na kraljevi dvor in k radikalnim prvakom, da si izprosi milost za vstop v Pašičevo vlado. Toda radikalci so ostali trdni, ker vedo, da se klerikalci dajo vsak čas kupiti za skledo leče. Delavci in kmetje, ki ste glasovali za SLS, ali ste vi dali mandat klerikalcem, da sedaj sklepajo kравje kupčije s srbsko gospodo? Ali je to opozicijska lastnost? ... Pri slednjem je glasilu ljubljanskih komunistov tudi sebe počelo za ušesom... »Delavsko-kmetjski list« v dolgem uvodniku opraviča tudi kanonado proti klerikalno-pilpogačarskemu bloku za občinske volitve, v drugem članku pa ostro nastopa tudi proti »sporazumstvu« opozicijskega bloka. Ta članek, s katerim naši komunisti pobijajo vsako simpatijo za Radić, Korošec »gospodski sporazum« z Davidovičem, je kajpak le poskus, da nekoliko ublažijo dejstvo, da so na pr. v Ljubljani z vso vneto podprli — kravjo kupčijo...

+ Z največjim zanimanjem zasledujejo vsi politični krogi akcijo opozicijskega bloka. Tako točno pravi »Slovenec«. Z največjim zanimanjem — toda ne samo politični krogi, temveč tudi vsi opozicijski volilci, ker jih pač tare neusmiljena ravnodušnost, kaj naj se sploh izcimil iz salamandra, ki ga opozicijski šefi kar naprej ribajo v Zagrebu, od pondeljka dalje pa ga bodo ribali v Beogradu. Podobna je, da »Slovenec« med tem vseobitnim zanimanjem kaže še najmanj interesa za geste opozicijskih gospodov, ker je včeraj na pr. gladko ignoriral bombastični komuniké Davidovičevega glavnega odbora, dasi v njem kar mrgoli nasilstev, svaril in smrtnih opasnosti, in bi ga torej moral kolikor toliko uvaževati za delo opozicijske »akcije«. Toda »Slove-

cec« je nekam čudno pobit in reči moramo, da tudi to zasluži nekaj enajvečjega zanimanja...

Iz demokratske stranke

Zborovanje kraljeve organizacije JDS. Ptiar v restavracijski dvorani Narodnega doma se je zbralo dne 19. februarja ob 8. uri zvečer 126 volilcev Narodnega bloka poleg številnih drugih oseb. Po pozdravu župana g. dr. Senčarja je podal dr. Plivko obširno poročilo o položaju Narodnega bloka in o delovnem programu vlade. Poročilu je sledila dveurna živahna debata, ki so se je udeležili gg. Jamšek, Oreli, dr. Vsenjak, dr. Grobelnik, Mahorič, Josko in Ljudevit Sagadin, Milko Senčar, Urbančič, Čestnik, Prosnik, Mačen, Gorup, Kostanjevec, Zorman itd. Tema jito so pretresali razne točke iz referata g. poslanca in lokalne želje ptujskega meščanstva in prebivalstva ptujskega sreza. Ob 11. uri je zaključil dr. Senčar zborovanje, ki je dokazalo, kako so ptujski Slovenci v političnem oziru danes konsolidirani. Omenjamo, da je tudi iz okoliških občin bilo precej udeležbe, dasiravno je bilo zborovanje javljeno šele zadnji dan.

Zveza kulturnih društev

ZKD je te dni poslala vsem svojim včlanjenim društvom posebno tiskovino, katero naj vsako društvo točno in čimprej izpolni ter Zvezi tako izpolneno poročilo vrne. Ona društva, ki dolgujejo Zvezi bodisi članarino ali izposojnino na igrah, so dobila položnico in označeno vsoto, katero dolgujejo. Vljudo se tem potom naprošajo vsa ta društva, da v ostali dolžni znesek čimprej pravnarajo, ona društva pa, ki imajo od ZKD še izposojene igre, iste čimprej vrnejo, ker more pri tako velkem številu članstva Zveza vsi članje vsaj deloma zadovoljiti samo tedaj, ako društva napram njej store svojo dolžnost. Mogoče se je kakemu društvu poslala položnica, a je društvo med tem že poslalo denar, ali vrnilo igro. Ta društva se naprošajo, da položnico shranijo za drugo priliko. Obenem se društva naprošajo, da v slučaju, ako žele kako predavanje izven Zveziniga programa, to pravočasno javijo. Predavanja se bodo nadaljevala v istem obsegu, kot dosedaj celo sezono.

Zahvala

Povodom izvolitve za častnega načelnika »Zveze obrtnih združenj v Ljubljani« prejel toliko osebnih in pismenih čestitk, da se mi je nemogoče vsakemu posebej zahvaliti Zato prosim, da sprejmete vsi, tako prireditelji lepe slavnosti, kot vsi ostali častilci najpriščnejšo zahvalo za zagotovilo, da ostanem dobri stvari še nadalje poštvovalen delavec in zvest sotrudnik.

V Ljubljani, 20. februarja 1925.

ENG. FRANCHETTI.

Po svetu

— Angleški kralj zbolel. Angleški kralj je dobil kot posledico španske bolezni bronhitisa. Po zdravniškem bulletinu je njegovo zdravstveno stanje zadovoljivo in ne obstoja nobena neposredna nevarnost.

— Mednarodna valutna konferenca. Med Londonom in Washingtonom se vrši sedaj izmenjava misli o možnosti sklicanja mednarodne valutne konference. Po sedanjih načrtih bodo povabljeni na to konferenco zastopniki vseh vlad na svetu, sklicana pa bi bila na jesen ali zimo. Neodvisno od vseh ostalih aktualnih gospodarskih vprašanj mednarodnega značaja, se bo razpravljalo na tej konferenci v vprašanju reforme valute in o stabilizaciji cen na vseh svetovnih tržiščih. Ta cilj se bo skušal doseči na ta način, da se bodo spravile mednarodne valute v medsebojno in neizpremenljivo vrednostno razmerje. Ponovni padec francoskega franka je to stremiljenje le še povečal. Za načrtom stoji vplivni krogi, ni pa še dognano, ali naj se izvrši inicijativa z angleške ali ameriške strani, in tudi ne, kje se bo konferenca vršila.

— Gospodarski položaj Poljske. Na zadnji seji proračunskega odseka poljskega parlamenta je podal trgovinski minister Kiedron obširno poročilo o gospodarskem položaju Poljske. Izjavil je med drugim: Kljub številnim težkostim položaj poljske industrije nikakor ni brezupen. Pogoji za izvoz poljskih produktov so se v zadnjem času znatno izboljšali, položaj v lesni industriji in tudi izvozne šanse so ugodnejše. Producijski stroški v premožovni industriji so se znatno znižali in poljske premožovne cene so v primeri z inozemskim premožem. Izvzemli nemške Gornje Šlezije, najnižje. Ker pa Poljska producira več premoga, kakor ga rabi, namerava poljska vlada utreti pot za izvoz poljskega premoga potom trgovinskih pogodb. Minister Kiedron je izrazil svoje trdno prepričanje, da bo trgovinska pogodba s Češkoslovaško, ki se nahaja na najboljšem potu, odprla poljskemu premožu tranzit v Avstrijo, na Madžarsko, Italijo, Švicco itd. Kar se tiče gospodarskih poraznih v Nemčiji, je naglašal minister, da ni niti misliti na kake politične koncesije na korist Nemčije. Sedanjí carinski tarifi so prehodni tarifi in se pravkar pripravljajo definitivni carinski tarifi. Končno je opozorjal minister, da zadnje dni v Ameriki sklenjeno posojilo ni zadnje in da so že sedaj razne inozemske finančne skupine stavile poljskim industrijalcem ponudbe za posojila. Po njegovem mnenju se bližajo poljskemu gospodarskemu življenju neposredno boljši časi.

Coolidge in Borah

Ni bilo treba posebno dolgo čakati in že se je začel čutiti vpliv Borahovega imenovanja za predsednika senatske komisije za zunanje zadeve. Intransigentni nasprotniki sodelovanja Amerike z Evropo, ki so obvladali po Wilsonovem padcu zunanjo politiko Zedinjenih držav in katerih vpliv je nekoliko prenehal šele zadnje mesece Hardingovega predsednikovanja ter se znatno zmanjšal pod njegovim naslednikom Coolidgeom, so prišli zopet k sebi ter začeli sistematsko kampanjo za dosledno ohranitev ameriškega političnega samostojstva. Senator iz Idaha, okoli katerega se zbira »nepomirljivi«, ne opušta prav nobene prilike, da ne bi pobijal slehernega poskusa za približanje Evropi. On in njegovi ljudje preže s sovražno in očesom na vsako inicijativo in na najmanjši korak stanovlca Ble hiše, ki se ga da osumiti take tendence.

»Nepomirljivi« so otvorili odkrit boj v drugi polovici januarja, ko so se zvečeli sklepi pariške konference zavezniških finančnih ministrov, katere je v imenu washingtonske vlade podpisal ameriški poslanik v Londonu Wellog. Pariški pakt je dal signal za burjo in nepomirljivi se poslali v boj kalifornijskega senatorja Johnsona, ki je zahteval, da se senatu predloži tekst pariških sklepov v oceno. Johnson je izrazil sum, da v njih ni le določen delež Amerike na nemških reparacijskih plačilih, marveč da so se z njimi Zedinjene države zavezale sodelovati pri represalijah nad Nemčijo, če bi se le-ta pregrešila zoper prevzete dolžnosti. Kaj takega se zdi Johnsonu povsem nedopustno in bi pomenilo, da se Amerika podaja na docela nova pota v zunanji politiki.

Državni tajnik Hughes je zavrnil to insinucijo z izjavo, da se je v Parizu določil le način razdelitve nemških plačil, da pa Zedinjene države niso prevzele nobene materialne in tudi ne moralne dolžnosti za kako intervencijo proti Nemčiji. One so si ohranile tudi v nadalje popolnoma proste roke v presojanju svojih koristi in v določevanju korakov potrebnih za vpoštevanje ameriških interesov. Predsednik Coolidge je potrdil to izjavo svojega tajnika za zunanje zadeve. Toda »nepomirljivi« se niso dali pomiriti. Oni zahtevajo prejšnosle, da mora poslanik Wellog v osebni priti v senat in razložiti kaj je počel na pariški konferenci.

Kot je znano, je predsednik republike imenoval Kelloga za Hughesovega naslednika. Tako se utegne pripetiti novemu državnemu tajniku, da bo moral še pred nastopom svoje službe prestatl par hudih ur pred »nepomirljivimi« spovedniki v senatu. Nobena tajnost, ni da je Borahova in Johnsonova struja sklenila formalno nasprotovati Kellogovemu imenovanju, vendar je upati, da se bo predsednikovi odločnosti posrečilo zlomiti od por v senatu in da bo g. Kellog mogel 4. marca prevzeti svojo novo dolžnost. Imel pa bo brezdvomno navdse neprijeten položaj, ker mu bo stalno grozil konflikt s predsednikom zunanje komisije senata.

Zanimivo je, da »nepomirljivi« najhujše nasprotujejo tedaj, kadar bi kak korak Zedinjenih držav utegnil iti v prilog zaveznikom in svetovni vojni, da pa se ta njihova intransigentnost vidno zmanjša, kadar je govor o Nemčiji. Tako je senator Borah te dni predlagal, naj se vse v Zedinjenih državah zasečeno nemško premoženje kratkoma vrne prejšnjim lastnikom. Tu je Borah naletel na čvrst odpor predsednika republike, ki je izjavil, da se mora najprej zagotoviti povračilo 500 milijonov dolarjev, katere dolguje Nemčija Zedinjenim državam.

Kot vidimo, bo Calvin Coolidge nastopil svoje drugo predvodenikovanje v precej neprijetnih okoliščinah. Danes se v Zedinjenih državah vedno ostreje precizirata dve razni tendenci v zunanji politiki. Wilsonove sanje o svetovni Zvezi narodov, v kateri bi igrala Amerika odlično, morda prvo vlogo, so sicer še vedno pokopane, toda nova smer Coolidgeve politike nikakor ne nosi več cele izolacijske ostrije povojne politike republikanske stranke. Coolidge hoče sicer očuvati svojo deželo pred dalekosežnejšim vmešavanjem v evropski kaos, vendar skuša zainteresirati Amerikance na gospodarski obnovi starega sveta. Najboljši dokaz za to željo je Dawesov načrt. Okrog Boraha pa se zbira struja, ki hoče videti Ameriko še nadalje zasidrano v egoistični »splendid isolation«.

Težko je razumeti, kako naj ostanejo Zedinjene države še nadalje neobčutljive za moreče gospodarske probleme, ki tarajo povojno Evropo. V današnjem sistemu produkcije je svetovno gospodarsko organska celota, ki je brez lastne škode nobena dežela ne sme rušiti. To čuti v najvišji smeri Rusija, tej usodi se ni ognila nobena država povojne Evrope, pa ji tudi Amerika ne uide, čeprav se danes kopije v morju zlata. Tudi Zedinjene države imajo svoje bolečine, ki niso omejene le na kopno zemljo med Atlantskim in Tihim Oceanom. Te dni je admiral Bradley držal v San Franciscu senzacionalen govor, v katerem je izjavil, da more vsled vedno ostrejših trgovskih konkurenca na Daljnem vzhodu priti do vojne med Ameriko in Japonsko.

Take in podobne vesti nič kaj ne kažejo na dolgo vztrajanje Zedinjenih držav v »sja ni samoti«. Predsednik Coolidge je začel umerjati, da se mora Amerika v lastnem interesu zanimati za zunanji svet. Uputi je, da njegovih naporov ne zlomi »nepomirljiva« frakcija v senatu.

Naši kraji in ljudje

Dr. Pivko med volilci

Poslanec dr. Pivko je tudi po volitvah skoro vsak dan med ljudstvom. V soboto, 14. t. m. zvečer je imel sestanek pri g. Robiču v Limbušu. Zborovanje je otvoril s toplim pozdravom posl. dr. Pivku in g. Kejžarju iz Maribora g. Robič. Dr. Pivko je poročal o položaju v državi po volitvah ter o delovnem programu vlade. Razvila se je živahna debata o predpisih davkov in o davčnih komisijah, o regulaciji limbuškega potoka (Blažovnice) ter o državni podpori za izvršena dela, o železniških voznih železniških upokojencev, o zadružni elektrarni, o razsvetljavi postaje Limbuš ter o agrarni reformi. — Vseh 26 navzočih pristavev Nar. bloka je po poročilu dr. Pivka sklenilo osnovati krajevni odbor Narodnega bloka za Limbuš ter se je izvolil pripravljalni odbor (gg. Rozband, Šumenak, Stampf in Jank).

V ponedeljek, 16. t. m. ob 5. popoldne se je vršil sestanek zaupnikov pri g. Paherniku v Vuhredu, ob 8. zvečer pa zborovanje Nar. bloka v gostilni Kovač ob udeležbi 42 zaupnikov iz Vuhrede, Marenberga, Brezna, Mute, Vuzenice in Sv. Antona. Dr. Pivko je poročal o položaju po volitvah. Debata se je vršila o volilnem, tiskovnem, stanovanjskem in davčnem zakonu, zlasti pa o neštetihi krajevnih gospodarskih potrebah (gradnja nove ceste od Mute ob Bistričnem potoku, gospodarska šola v Mariboru, podpiranje živinoreje, izpolnilne žel. prometa na progi Maribor-Prevalje, tarifa za les, uvozna carina za les, bolnica v Slovenjgradcu, predpis davka za občino Kapla, nakladališče v Trbnjah, postopanje davčnih oblasti itd.).

V torek, 17. t. m., se je vršil istotako v Vuhredu, pri Widmoserju okrajni zbor zaupnikov ob 9. dop. Navzoči so bili poslanec dr. Pivko, srečni kandidati g. Podlesnik ter 34 delegatov iz občin Vuhred, Marenberg, Vuzenica, Muta, Sv. Anton, Ribnica, Janjeviški vrh, Brezno. Dr. Pivko je poročal o izidu volitev s posebnim oziranjem na napredek v marenberskem okraju, o položaju v državi in o programu dela Nar. bloka. Nato je podal pregled gospodarskega programa s posebnim oziranjem na marenberski okraj v smislu sklepov zbora prejšnjega dne. Debata se je udeležila okrog 20 delegatov, zlasti gg. Franc in Janko Pahernik, Podlesnik, Peter Mravljak, Kristijan Kovač I. dr. Sklenilo se je, v svrhu krepkejšega razvoja naprednih političnih organizacij osnovati 7 krajevnih odborov Narodnega bloka za: Brezno-Kaplo, Marenberg-Vidno-Remšnik, Vuhred, Vuzenico-Trbnje-Primož, Muto-Gortino, Ribnico-Janjeviški vrh, Sv. Anton na Poh. Za celi okraj se po statutu demokratske stranke iz teh sedem krajevnih odborov osnuje okrajna organizacija s sedežem v Vuhredu. — Zborovanje je trajalo dve in pol ure.

Nevihita na Jadranu

Te dni so divjale po celi Evropi, zlasti pa v severni Italiji, v Švici ter na zapadnem avstrijskem ozemlju hude nevihte. Orkani niso prizanesli niti našim krajem. Njihovo silovitost so posebno močno občutili v Sarajevu, kjer je dosegel veter toliko brzino, da so se ljudje bali stopiti na ulico.

V noči od ponedeljka na torek je divjala zelo močna nevihta tudi na Jadranu. Pri Sušaku so se morski valovi s tako besnostjo zaganjali ob breg, da je bilo pristanišče poplavljen z vodo. Naprave v luki so vsled tega znatno poškodovane.

in nabrežje je deloma razruvano. Ker se nahaja tik morske obale železniška proga, na kateri stoji vedno vagoni za nakladanje in razkladanje tovorov, so bili ti železniški vozovi v nevarnosti, da jih veter ne prevrne in odnese v morje. Lokomotive so vso noč odvažale vagoni. Ker pa so prišli parkirati same v neposredno nevarnosti, so morali delavci na progi prazne vagon obremeniti s težkimi predmeti, da so lahko kljubovali nevarnosti in vetru.

Na sušaški Delti so bili naloženi celi kupi železniških pragov in tramov. Vse to je voda odnesla in vrgla zopet na kopno, seveda precej daleč od mesta, kjer je bil les natovoren ob začetku nevihte. V sušaški luki je bil promet s parobrodi popolnoma ustavljen. Ob šestih zvečer je poštni urad radi vremena ustavil brzojavljenje in telefonsko razgovarjanje. Noč je bila nenavadno živahna. Biskalo je in grmelo, dež se je zlivljal in burja je tulila kakor da rjovejo levi v pušči.

Nova senzacionalna razkritja v komunistični aferi

Zasliševanja v aferi beograjske komunistične organizacije, posebno profesorice Desanke Cvetkovič, blagajničarke komunistične organizacije «Rdeča pomoč», se neprestano nadaljujejo. Cvetkovičeva vztraja pri svoji trditvi, da se je denar delil javno, ter nikakor v komunistične svrhe. Odločno tudi zanika, da bi ji bilo kaj znano o odkritih tajni tiskarni in listu «Komunist». Toda policija je prišla iz zaplenjenih knjig in arhivov «Rdeče pomoči» do prepričanja, da je odbor «Rdeče pomoči» podpiral veliko število nezaposlenih, preganjenih in aretiranih. Imel je tudi nalog, da podpira tiskanje komunističnih brošur. V ostalem je bila vsa stvar izročena sedaj beograjskemu sodišču.

V zvezi z najdenim materialom policija nadaljuje s hišnimi preiskavami. Desanki Cvetkovičevi je bila aretirana ravno v trenutku, ko je prekoračila prag svojega stanovanja z namenom, da pobegne, ker so jo že drugi obvestili, da se vrše hišne preiskave. Pod nadzudo je imela torbico, v kateri so bile razne brošure «Rdeče pomoči» in posebno dnevnik te organizacije, v kateri je sodelovala ona kot tajnica in knjigovodkinja. Pri preiskavi njene stanovanja so našli veliko število potrditeljnih prejemov zneskov, ki so jih dajali razni komunistični prvaki, med njimi mi znani bivši poslanec Pavle Pavlovič, Triša Kacelerovič in Kosta Novakovič. Ti so dobivali mesečno po 10.000 Din in še več, ostali uglednejši člani pa po 5.000—10.000 Din. Ta potrdila dokazujejo, da se je jako dobro izplačalo priti radi komunizma v zapor. Neki delavci, ki je bil zaprt tri dni, je dobil na račun polnih 1000 Din. Imena vseh, ki so kompromitirani po teh potrditvah, drži policija še strogo tajno, med njimi pa so jako ugledne osebe, ki so iz previdnosti igrali v javnosti ulogo poštenih državotvornih elementov. Skupna vsota, ki jo je izdala «Rdeča pomoč» presega daleč nad milijon dinarjev. Obenem je razvidno, da odbor ni

amel samolastno izvršiti nobene večje akcije, ampak samo po navodilih, ki so prihajala iz inozemstva, največ potom posebnih tajnih kurirjev iz sovjetskega poslanstva na Dunaju. Preiskava je dalje dognala, da je zelo majhno število članov komunistične stranke v Beogradu vedelo, da obstaja tudi tajna tiskarna.

Glavni cilj komunistov v Beogradu je bil, da se izvoze revolucije v južni Srbiji. V «Komunistu» se nahaja namreč v nekem članku tudi sledeči stavek: «Komunistična stranka poziva vse delavce in siromašne seljake, naj stvorijo bojno zvezo delavcev in seljakov in odgovore z odkrito revolucionarno borbo na vladni teror. Zatiranje makedonskemu prebivalstvu mora naložiti dan svobode!»

V zvezi z razkritji v Beogradu so se izvršile številne hišne preiskave tudi v Zagrebu, ki pa so bila večinoma brezuspešne. Policija je zaplenila dosedaj le nekaj prepovedanih brošur in knjig in aretirala v četrtih in petek več komunistov.

Pride! Pride! Pride! Pride!
Sal.....?
Pride! Pride! Pride! Pride!

Projekt novega stanovanjskega zakona

Novi stanovanjski zakon, ki ga bo ministarstvo za socialno politiko izdelalo že v nekaj dneh, bo precej drugačen, kakor stari in tudi drugačen kakor projekt vlade g. Davidoviča.

Eno pa je moralo ostati tudi sedaj in to je princip omejitve zasebne lastnine vse dotlej, dokler bo obstajala stanovanjska kriza. Preko tega se ni moglo iti in so bili tozadevni razlogi obirno razloščeni že v referatu ministrstva Gjurčiča o priliki vladnega odloka glede podaljšanja starega stanovanjskega zakona od 1. maja 1925. Stalnost najemnikov bo torej zadržana tudi še nadalje. Od omejitve pa bodo izšli vsi lokali, ker se smatra, da podjetja bodisi katerekoli vrste, prenesajo to breme sicer na dnevne tržne cene. Nameravane so dalje še nekatere izjeme, o katerih pa bodo izdane posebne uredbe.

Kar se tiče najemnine, so sodišča že uveljavila običaj, da more biti višina najemnine 6 krat večja od predvojnega. (To se očividno nanaša samo na stare pokrajine, kjer je dinarska veljavna; pri nas bi bilo torej 24 krat). Ako je torej kdo dosedaj plačal manj, se mu bo povišala najemnina do te meje. To pa bo veljalo seveda samo za ekonomsko slabše in sploh siromašne osebe. Trgovci in drugi boljše situirani sloji bodo morali plačati mnogo višjo najemnino, ki bo znašala zato 8 do 15 kratno predvojno najemnino. Na ta način bi se vse one, ki imajo znatno večje dohodek, prisilile, da se odločijo, ali hočejo ostati v starih zgradbah, ali pa se presele v nove, za katere velja slobodna pozemba med najemniki in hišnimi lastniki.

Toda vse to bi se nanašalo na stanovanja, ki že obstoje. Ako pa se hoče enkrat odpraviti stanovanjska kriza, pa je treba na vsak način misliti na gradnjo novih stanovanj. Ker je v državi izredno veliko državnih uradnikov, je treba v prvi vrsti preskrbeti za te. Ako ti izpraznijo svoja dosedanja stanovanja, se more smatrati, da bo stanovanjska kriza s tem v glavnem rešena. V starem stanovanjskem zakonu obstoji odredba, ki določa, da se mora postaviti vsako leto v proračun za gradnjo novih stanovanj vsota 5 milijonov dinarjev. To se seveda jako malo, a se celo v tem oziru ni ničesar storilo. Novi stanovanjski zakon bi moral vsekakor določiti vsako leto najmanj 50 milijonov za grad-

njo novih stanovanj. Toliko vsoto prinese državi že en odstotek davkov na dohode in slične posle. V treh letih bi imela država že samo od tega 150 milijonov dinarjev. Ako pa bi država za eno leto votala kredit v znesku 100 milijonov, bi se moglo od tega zgraditi okoli 1000 stanovanj za uradnike. Seveda bi se bilo treba ozirati pri tem tudi na ostale ekonomske slabše sloje. Vsekakor bi pomenila taka akcija znatno omiljenje stanovanjske krize, ki bi se tako končno premaknila z mrtve točke.

Posebna novost v novem stanovanjskem zakonu bi bila uvedba enakega sodnega postopanja za vse državo. Dosedaj je bilo namreč v vsaki pokrajini drugačno.

Nov aerodrom v Beogradu

Ministrstvo vojne in mornarice je pri selu Bežanije, na bivšem strelišču v bližini Beograda odkupilo ob glavni cesti kvadratni kilometer sveta, kjer se zgradi modern aerodrom, kot veliko mednarodno pristajališče za aeroplane in zračne ladje. Vsi zrakoplovi, ki bodo pluli preko naše prestolice na svojih kontinentalnih potovanjih bodo dobili tako lepo zatočišče v bežanijskih letalskih lopah.

Ze tekem zimskih mesecev so pripeljali tjakaj mnogo železnega materiala za konstrukcije lop. Zgradili bodo dve veliki lopi, kojih dolžina bo znašala 80, a širina 35 metrov. Razen lop bo država zgradila tudi potrebne delavnice, stanovanjske hiše in druge potrebne objekte, tako da bo aerodrom v vsakem pogledu reprezentativen. Aerodrom bo omogočil zlasti družbi Franco-Roumain direktne, so in hitrejšo zvezo, ker morajo potniki sedaj izstopati v Pančevu in od tam z ladjo potovati v Beograd, s čimer izgubijo toliko časa, kolikor ga potrebujejo za zrakoplovno potovanje iz Pančeva do Bukarešte.

Država pa bo na ta način šla na roko tudi drugim podjetjem, ki nameravajo že letos izvesti organizacijo zračnega prometa preko naše države.

Predor skozi planino Ivanj

Zveza Sarajevo-Gruž.

Z dograjenim progo Užice-Vardiste je stopilo v akutni štadij tudi vprašanje novega predora skozi Ivanj planino, ki se nahaja nedaleč od bosansko-hercegovaške meje. Ta planina deli južno in severno promet med Bosno in Južno Dalmacijo. Železnica teče neprestano po strmih ter se mora mestoma oprati na zobčasto tračnico, ki zadržuje vlake, kadar grdo navzdol. Kadar sopihla lokomotiva navkreber, so muke še večje, ka ti takrat preti opasnost, da se vlak utrga in zdrkne nazaj v prepad.

Radi teh prometnih nevarnosti se havijo strokovnjaki že več let s mislijo, kako bi izvrtili skozi Ivanj planino nov predor. V ta namen je preiskalo teren med Sarajevom in Konjicem več inženjerjev. Zadnja komisija si je ogledala ozemlje pred nekaj dnevi in je izdelala natančen načrt za nameravani predor. Ta predor bi bil tako napravljen, da bi se morala izmenjati železniška trasa med Pazarićem in Tarčinom. Nova proga bi se morala zgraditi med Raštelico in Konjicem. Na tem delu proge bi morali vlaki voziti skozi predor, ki bi bil dolg 5120 m.

Za dograditev proge v tej obliki bi potrebovali delavci tri leta časa. Delo bi se vršilo v etapah. Se letos bi se dogra-

Pat Danes in jutri v nedeljo
in Patachon
v KINO „IDEAL“

Gunnar Tolnäs

sloviti danski filmski nmetnik nastopa od danes dalje v našem „Nordisk“ filmu:

„Otok ljubavi“

Kot parturiero bomo spoznali krasno Karino Bel.

Predstave ob 4, 6, 8, in 9. uri večer.

Kino „Ljubljanski dvor“.

dila nova trasa od Pazarića do Tarčina in od Raštelice do Konjica. V naslednjih letih 1926., 1927. in 1928. bi vrtili predor skozi Ivanj planino. Seveda bo potrebna za predor ogromna dela. Kakšno korist pa bo prinesel napor tega dela, dokazujejo številke inženjerjev, ki pravijo, da bo vlak, ki pojde skozi novi predor, rabiti tri ure manj, kakor sedaj, da pride iz Sarajeva v Gruž ali pa nazaj. Pri brzovlaku pa bi se prihranilo še več časa, namreč 4 — 5 ur.

Kadar bo predor izvrten, bo promet na progi Sarajevo-Gruž popolnoma normalen. Proga bo vsak dan prenesla 36 vlakov po 4000 ton teže. Potovanje bo znatno hitrejšo, kakor je sedaj.

Predor skozi Ivanj planino bo tako ogromen, da bo pri vrtnjanju in pomožnih delih zaposlenih okoli 6000 delavcev. Kadar bodo dela pričela, bo tudi nezaposelnost v naši državi znatno popustila.

Dvojni umor cigana

Pred kratkim smo poročali, da je bil v bližini Koprivnice na Hrvaškem izvršen strašen dvojni roparski umor. Cigan Gjuro je umoril posestnika Andreja Miljura in njegovo ženo, dočim je ostala domača hčerka Ljubica le na čudežen način pri življenju. Po umoru njenih staršev je cigan prisilil 15letno Ljubico, da mu je morala še svetiti z lučjo, ko je ropal po hiši. Nato je še njo udaril s sekirjo po glavi, da se je zgrudila nezvestna na tla. Misli se, da je tudi Ljubica mrtva, toda ta se je kmalu osvetila, in naznanila potem orožnikom strašni dogodek. Ljubica je ostala tako edina priča groznega zločina, kajti 15mesečno dete, ki je spavalo še v zibelki, ciganu ni moglo biti opasno.

Vse okoliške orožniške postaje, ki so bile takoj obveščene o dogodku, so izvedle najstrožjo preiskavo. Dan za dnem je bilo privedenih v koprivniško bolnico po več ciganov, toda ranjena Ljubica ni v nobenem od njih spoznala morilca. Končno so orožniki aretirali v Mostah 20letnega cigana Martina Baloga, očeta dveh otrok. Njega so pred nekaj dnevi aretirali že v Virju, vendar pa se mu je takrat posrečilo ubežati, dokler ga niso zopet našli v neki koči v Mostih. V bližini peči so našli orožniški vrh tega zločinca in mnogo stvari, o katerih se ni vedelo, odkod izvirajo. Ko so Miljurov vprašali, ali manjkajo kakšni čevlji za 14 do 15letno deklico in je ona to potrdila, je bilo takoj jasno, da je Martin Balog pravi morilec. Balog je sicer spočetka trdovratno zankal vsako krivdo, toda Ljubica ga je takoj spoznala, naka se je končno udal in priznal svoj zločin. Izjavil je, da je hotel ubiti tudi deklico, da se tako iznebi edine priče, ki bi ga mogla obremeniti. Svoj zločin je izvršil samo zato, ker je hotel tako priti do denarja. Pokojnemu Miljuru je povedal ime Gjuro samo z namenom, da bo zabrisal za seboj vsako sled.

Posebna sreča je bila, da je deklica ostala pri življenju, ker bi bila sicer preiskava silno otežkočena. Balogovo priznanje se popolnoma strinja z njenimi izpovedbami. Aretirane Baloga so izročili kotarskemu sodišču v Koprivnici, od koder ga prepeljejo po končani preiskavi v zapore v Belovar, kjer bo dobil tudi zaslužen kaznen.

Krema za čevlje „Neosan“ je plod izkustev več desetletij.

89/a

ELITNI KINO MATICA

Samo še danes in jutri
MISTER RADIO
Luciano Albertini
Predstave ob 1/4, 5, 7, in 1/9. uri
Popoldanske predstave pri znižanih cenah

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama.
Sobota, 21.: «Stričkov sen» E.
Nedelja, 22.: ob 15.: «Danes bomo tiči».
Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv. Ob 20.: «Vdova Rošlinka». Izv. Ponedeljek, 23.: «Sumljiva oseba». F.
Ljubljanska opera.
Sobota, 21.: «Traviata», C.
Nedelja, 22.: ob 15.: «Trubadur». Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv. Ponedeljek, 23.: «Don Juans». A.
Torek, 24.: Zaprt.

Mariborsko gledališče.
Sobota, 21.: Zaprt.
Nedelja, 22.: «Moloh». B. (Premijera.)
Ljubljanska drama uprizori v prihodnjih dneh: danes, v soboto Dostojevskega veseloigro «Stričkov sen», v nedeljo ob 8. popoldne Nestroyev burko «Danes bomo tiči», zvečer ob 8. pa Golarjevo komedijo «Vdova Rošlinka». Predpustni ponedeljek zvečer se igra Nušičeva veseloigra «Sumljiva oseba».

Ljubljanska opera uprizori danes v soboto «Traviata» z g. A. Darianom v partiji Alfreda. — V nedeljo ob 8. popoldne pri znižanih cenah Verdijeva najpopular-

nejša opera «Trubadur», pri kateri sodelujejo: gospe Lovsetova in Thierry-Kavčnikova k. id. in gg. Popov, Kovač, Zupan, Mohorič g. id. — V ponedeljek 23. se ponovi Mozartovo mojstrosko delo «Don Juan» v znani izborni zasedbi, za red A. Na pustni terek ostane opera zaprta.

Premijera «Moloha» v mariborski drami. V nedeljo 22. t. m. uprizori mariborsko gledališče zanimivo in grandiozno rusko tragedijo pisatelja Birinskoga «Moloh». V tej drami bo nastopil ves dramski ansambel, skupno pa bo sodelovalo okoli 50 oseb. Režira g. Kovič.

Vdova „Rošlinka“

Sijajen uspeh premijere v ljubljanski drami.

Iz narodne pesmi in starih dobrih časov naše Gorenjske je zajel Cv. Golar z izredno srečno roko bridko humorno anekdoto o vdovi Rošlinki: «Kaj č'mo storit? Ti si premlad se oženit, jaz sem prestara se možit!...» Že Janko Kernik je uporabil ta motiv za roman; Golar pa ga je obdelal čisto po svoje nanovo ter napisal s čudovito sprtnostjo komedijo, polno pristno-gorenjskih značajev, pristno gorenjske dikcije in pristno gorenjskega dejanja. Golar je kar čez noč postal

slovenski Lud. Thoma ali Peclja Petrovič. Že davno se ni naša premierska publika tako od srca smejala kakor stoji Golarjevi vseskozi famozni in tako zdravo zabavni komediji. Kar zapored se je dogodilo, da je bruhnilo občinstvo sredi izvrstnega dialoga v kroh in plosk. Po vsakem dejanju pa je bilo odobravanja avtorju in igralcem brez konca.

Golar je torej dosegel sinoči po vsem zaslužku s svojim dramskim — polnokrvnim in močnim prvcem zares popoln uspeh, ki ostane brez vsakega dvoma trajen cela desetletja. In gotovo sežejo po «Vdovi Rošlinki» tudi vsa manjša naša gledališča ter jo bodo igrali naši vrli diletantje z isto učinkovitostjo, kakor ljubljanski ansambel.

«Jutro» je prineslo že obširni poročili o Golarjevi komediji iz peres dr. Šnuderla in Lipaha. Dostavljati k njuni sodbli še tretjo je torej čisto odveč. Iskreno se radujemo Golarjeve zmage na slovenskem odru in samo želimo, da ostane zvest slovenski Talii, ki mu naj nakloni še več tako srečnih in vseobče zadovoljujočih lučajev.

Predstava je bila prav dobra. Končno smo dobili tisto, kar bi morali imeti najprej: pristno slovensko hišo z lesenim stropom, s kmetiško gorenjsko opremo, pečjo, jasicami, sv. duhom in sploh z domačim pohištvo. Režiser Fr. Lipah je komedijo nad vse skrbno naštediral in poskrbel za pravičen tempo ter za celovito detajlov, ki so dvignili predsta-

vo. Edno, kar je nedostajalo, je bila enotnost govornice; poleg dolničnine je pač prevladovala gorenjščina, a čuli so se tudi ljubljanski in primorski zvoki. Mislimo, da je to dosedaj najboljša Lipahova režija, ki je mnogo pripomogla k popolnemu uspehu predstave.

Poleg vdove Rošlinki, ki jo je podala ga. Juvanova, je sinoči prav posebno ugajal čvrsti Rožmanov Janez, ki ga je podal g. Cesar, ta izvrstni predstavljalec kmetiških grč, zares izvrstno. Kako je izražal svojo, zamejiljivo zadržano vpricho naskakujoče ga vdove in objestno radost sredi dveh zavrnih in poskočnih kmetiških punčur, to je bilo krasno. Poleg njega zasluži vse priznanje ga. Vera Danilova kot Manica. Gg. Danilo, Gregorin in Plut so podali vrle kmetijske očance, g. Jan je bil dober Tinče, g. Kosic kaže lep talent za karakterizacijo in g. Kralj se je potrudil na vso moč, da bi z Balatačem, hinavskim romarjem požeruhom, podal čim bolj originalno figuro. Žal, da je posiljeval svoj organ in tempo malce zatezal. Igralski pa je njegova vloga najtežja.

Avtor je prejel lep šopek, igralci venec in cvetje, vsi pa cele viharje aplavza. Sploh je ves večer vladala po gledališču najboljša volja. Skratka: Golar je zmagal na vsi črti, in mi mu prav prisrčno čestitamo.

Jubilej 25-letnega gledališkega igralca. G. Miloš Milošević, član Narodnega gleda-

lišča v Bitolju praznuje dne 25. februarja 40letnico svojega umetniškega delovanja na odru. Jubilar nastopi ob tej priliki v eni svojih najbolj priljubljenih vlog.

Pianistični koncert v Ljubljani. Pod protektoratom L' Association Française d' Expansion et d' Echekes artistice v Parizu se vrši v petek 27. t. m. koncert francoskega pianista Marcela Ciampi. Ta družba si je nadela plemenito nalogo, da širi in seznaja tako francosko glasbo, kakor tudi najodličnejše francoske umetnike po vseh nasledstvenih državah. Po njeni inicijativi je koncertirala v našem mestu svetovnoznana Blanche Selva, v Zagrebu in Beogradu pa tudi odlični pianist Cortot. Ta družba omogoči tudi koncert pianista Ciampi, katerega kritika vzporeduje prvini imenovanima umetnikoma. Predprodaja vstopnic v Matici knjigarni.

Zbori «Ljubljanskega Zvonca». Januarska in februarjska številka sta se v lito-grafiji nekoliko zakasnila. Naročniki, ki so že poravnali naročnino, ju gotovo dobó do konca meseca, marčevu številko pa začetkom marca. — Naročajo se «Zbori» po dopisnici na naslov: Pevsko društvo «Ljubljanski Zvon» v Ljubljani. Letna naročnina za Jugoslavijo 20 dinarjev, za Italijo 10 lir, za Ameriko 1 dolar. — Pevski zbori, naročite!

Ibaen na beograjskem odru. Danes bodo igrali v beograjski drami Ibaenova «Strahove». Ob tej priliki nastopi v vlogi Osvalda Alvinga g. Mihajlo Kovačević.

Domače vesti

* **Strokovne šole** namesto prekoštevilih gimnazij. Minister prosvete je izdal odlok, da se ukine večje število srednjih šol, ki niso potrebne. Namesto njih pa se otvorijo strokovne šole, za katero se pojavlja velika potreba.

* **Imenovanja v državni službi.** Za komisarja železniške policije so imenovani: Filip Nenezic, doslej v Osijeku, za komisarja v Gornji Radgoni; Milan Kšer, doslej v Dravogradu, za komisarja v Virovitici; Jovan Milutinović, doslej v Doljem Miholju, za komisarja železniške policije v Dravogradu. Anton Batagelj, doslej na Jesenicah, je imenovan za pomočnika komisarja železniške policije na Rakeku.

* **Promocija.** Za doktorja vsega zdravilstva je promoviral na dunajski univerzi gospod Edvard Jemec. Čestitamo.

* **Himen.** Poroki so je dne 21. t. m. gospod Kenda Fran, okrajni gospodar v Radovljici z gđ. Mimi Silovo iz Bovca. Čestitamo.

* **Smrtna kosa.** V Zagorju ob Savi je umrl v četrtek v starosti 63 let g. Peter Sotensak, dober in skrben družinski oče. Pogreb bo danes ob 4. popoldne. — V Sv. Rupertu na Dolenjskem je preminula včeraj v visoki starosti 80 let gospa Ana Simončič, roj. Jaki. Pokojnica je bila blaga ženska, ki je uživala splošen ugled. Pogreb bo v nedeljo, ob 8. zjutraj na farno pokopališče. Blag jima spomin, žalujemo naše iskreno sožalje!

* **Smrt učitelja-legionarja.** Pri Sv. Martinu pri Vurbegu je umrl nadučitelj Franc Čuček. Pokojni je pred vojno služboval pri Sv. Antonu v Slovenskih gorah. Med vojno je prišel v rusko ujetništvo, kjer je takoj prestopil v dobrovoljske vrste in se udeležil bojev v Dobruži ter na solunski fronti. Po prevaru je služil najprej kot jugoslovenski oficir na Koroskem, pozneje pa je učiteljeval v Murski Soboti, kjer je marljivo deloval pri Sokolu in sploh v javnem življenju. Lani je nastopil nadučiteljsko mesto pri Sv. Martinu pri Vurbegu, kjer pa ga je strla bolezen.

* **Zdraviliška lekarna v Dobruži.** Kakor nam sporoča upraviteljstvo državnih toplic Dobruža pri Celju, je za leto 1925. razpisana tamkajšnja zdraviliška lekarna. Interesente opozarjamo na razpis v 16. številki »Uradnega lista«.

* **Reforma koledarja.** Strokovnjaki, ki jim je Društvo narodov poverilo nalogo, da izdelajo načrt za reformo koledarja, so sklenili, da je za Velikonočne praznike treba določiti stalen datum. V krogu strokovnjakov se nahajajo zastopniki Vatikana in glavnih konfesij.

* **Pregledovanje legitimacij v vlakih.** Ker je generalna direkcija državnih železnice ugotovila, da konduktorji od oseb, ki potujejo z železnimi ali brezplatinimi vozniškimi listki, ne zahtevajo predpisane legitimacije, se je izdala odredba, da se legitimacije morajo zahtevati in pokazati. Izjema je dovoljena le v slučajih, ako listek nosi žig: »Važi brez legitimacije«.

* **Prve lokomotive domačega izdelka.** V znani tovarni vagonov in lokomotiv v Slavovskem Brodu sta bila te dni dovršeni dve lokomotivi za ozki tir ter včeraj na svečan način izročeni prometu. Obe lokomotivi, ki sta bili kot prvi izdelani v Jugoslaviji, sta včeraj nastopili prvo pot od Broda do Gruža pri Dubrovniku.

* **Za razvoj naše avijatike.** Na skupščini beograjskega aerokluba je tudi finančni minister dr. Stojadinović govoril o razvoju naše avijatike. Naša vojna avijatika — je izjavil minister — dobi v kratkem toliko prvovrstnih aparatov, da bo to solidna baza za bodoče brodarje, s katerim bodo morali računati sovražniki in prijatelji. Iz umljivih razlogov ni podal podrobnosti in številk, opozoril pa je še na drugo vprašanje, ki se tiče organizacije civilne avijatike. Blizamo se dobi, ko aeroplan ne bo več luksuz, marveč važno prometno sredstvo. Zato smatra minister za potrebno, da se tudi pri nas začne

zanimati za pospeševanje domače industrije, ki mora uživati tudi zaščito vlade. Le če se v naši državi osnuje tovarna avijaciov, smemo računati na popolno organizacijo zračnih prometnih linij in pojačanje civilne avijatike. V tem smislu naj bi deloval tudi aeroklub. Minister je končno sporočil, da predvideva finančni zakon za enkrat pol milijona dinarjev subvencije v svrhu pospeševanja naše avijatike.

* **Kralj protektor proslave petdesetletnice akad. društva Triglava.** Včeraj popoldne je kralj sprejel ministra za šume in rudnike dr. Zerjavo, ki je Nj. Vel. m. dr. opozoril na predstojajočo proslavo 50letnice akademskega društva »Triglav«, katerega zgodovina je najožje združena z nacionalno probujo slovenske omladine in ki je od svojega postanka bilo torišče vzajemnega dela za jugoslovensko narodno edinstvo. Nj. Vel. je na podlagi tega poročila izreklo svojo pripravljenost, da prevzame pokroviteljstvo nad »Triglavo« proslavo. Ta vest bo gotovo v vsej naši javnosti vzbudila najradostnejši odmev. Kraljevi protektorat nad proslavo »Triglava« pomeni nad vse častno najvišje priznanje celokupni naši narodni akademski omladini.

* **Izlet hrvatskih planincev v Slovenijo.** Hrvatsko planinsko društvo, podružnica Sljeme, priredi jutri skupni izlet na Hum. Odhod iz Zagreba z jutranjim vlakom do Laškega, kjer si izletniki ogledajo stari grad Babenbergovcev in Laške toplice. Iz Laškega odidejo izletniki peš v Celje ter se z večernim vlakom vrnejo v Zagreb. Dne 8. marca priredi »Sljeme« izlet na Krim pri Ljubljani.

* **Veliko častniško afera** bi rad napravil »Slovenec« ker sta bila na mestni ženski realni gimnaziji razrešena službovanja dva klerikalna suplenta. Toda trud je zaman. Oba gospoda sta prišla na ta napredni zavod po klerikalni protekciji poleg, ko so bili začetkom šolskega leta 1924-25. od takratnega klerikalnega občinskega sveta kar preko noči odlovljeni štirje izvrstno kvalificirani, toda napredni suplenti. Takrat se je reklo, da mora mestna občina reducirati svoje izdatke in vsled tega ne more plačevati suplentskih plač. Odpuščeni suplenti naj se nadomestijo z nadurami ostalih profesorjev. Ko pa je bilo treba spraviti dva klerikalna protežeja pod streho, so klerikalni mestni gospodarji takoj našli, da so suplenti na ženski realni gimnaziji zopet potrebni ter so imenovali g. B. in P. Gospod B. se je tekom zdnjih volitev izkazal za izvrstnega klerikalnega hujšaka, on je obič. odbornik v št. Vidu ter je jako krepko sodeloval pri organizaciji žalostno propadlega šolskega štrajka. Njegova odstranitev z zavoda je postala nujna in se je izvršila — kakor smo poročili — na zahtevo višje šolske oblasti. Razrešitev gospoda P., ki je bil izrecno postavljen čez čes potrebe je z redukcijo latinskega poduka na realni gimnaziji povsem utemeljena. Gospod P. je namreč klasičen filolog, ki spada v humanistično gimnazijo. On je v ostalem napravil profesorski izpit šele v četrtek in od tega dne torej sploh ni imel kvalifikacije. Z razrešitvijo omenjenih dveh gospodov je sedaj omogočeno tudi, da se je povrnila na zavod izvrstna moč gđ. G., ki so jo lani klerikalci s tremi drugimi naprednimi kolegi vrgli na cesto. »Slovenec« je evroji senzaciji dal napis »V Sloveniji se nihče ne preganja«. Menil je, da je s tem rekel nekaj ironičnega — povedal pa je le čisto resnico.

* **Novice iz Trbovelj.** V »Jutru« smo z današnjim dnevom vpeljali posebno rubriko za novice iz našega največjega industrijskega kraja, iz Trbovelj. Novice bodo gotovo interesirale ne le naše številne čitatelje v trboveljski dolini, temveč tudi ostalo javnost. Rubrika »iz Trbovelj« bo izhajala v »Jutru« večkrat na teden.

* **Strokovno združenje jugoslovenskih oblikujočih umetnikov.** Danes se zberejo v salonu gostilne »Pri Mraku« v Ljubljani naši oblikujoči umetniki zopet k vsakoletnemu zborovanju svojega strokovnega združenja. Četrto leto je poteklo, odkar je ustanovljena slovenska sekcija tega združenja. Ta leta so dokazala, da je bila taka institucija zelo potrebna, ker je vstvarila kontakt med našimi, srbskimi in hrvatskimi umetniki in možnost udejstvovanja naših umetnikov v ostalih delih kraljevine. Samo s pomočjo te organizacije je bilo omogočeno, da so slovenski umetniki vsledkar v položaju, direktno in pravilno informirati vlado in druge javne faktorje o naših umetniških zadevah. Občni zbori združenja, ki združuje umetnike vseh stroj, so pa še posebno važni, ker se na njih volji za tekoče leto umetniški svet za Slovenijo, ki ima mnogokrat nalogo, reševati važne umetniške zadeve. Zato naj izmed članov nihče ne izostane. Vabljeni so pa sploh vsi oblikujoči umetniki. Začetek ob 16. uri.

* **Iz Kočevja nam poročajo,** da dobijo pošte Gorenji Mozelj, Nemška Loka in Koprivnik pri Kočevju s 1. marcem t. l. dnevno pošno zvezo razen nedelj, in sicer na ta način, da bo vpeljana poštna vožnja Nemška Loka-G. Mozelj-Kočevje ob torkih, četrtnih in sobotah ter poštna vožnja Koprivnik p. K.-Onek-Kočevje ob ponedeljkih, sredo in petkih. Med Koprivnikom in Nemško Loko bo prenašal pošto poštni sel vsak delavnik, med Gornjim Mozljem in Kočevjem ob ponedeljkih, sredo in petkih. Poštna vožnja Koprivnik-Kočevje bo odhajala iz Koprivnika ob 6.30 in prihaja v Kočevje ob 9. uri, vračala se bo iz Kočevja ob 11.30, potna vožnja Nemška Loka-Kočevje pa bo odhajala

G. Kovačević je več let študiral v tujini, zlasti v severozapadni Evropi in na Angliškem. Njegova posebnost je Shakespearejev repertoar. Pred časom je nastopil v Beogradu na samostojnem večeru. Igral je odlomke iz Shakespearejevih dram: Kralj Lear, Hamlet, Beneški trgovec in Othello.

14. intimni večer Hrvatskega glasbenega zavoda v Zagrebu, ki se vrši v naslednjih dneh, bo obsegal dva zelo zanimiva komada: češkega skladatelja doktora Vavla Stepana godalni kvartet »Prva pomlad« in poljskega komponista Ludomira Rožického klavirski kvintet op. 35. Stepan je nežna, refleksivna natura, Rožický pa polnokrvnen glasbenik, zato bo ta koncert v vseh ozirom zanimiva in markantna prireditev.

Norakove balade v za-rebškem Nar. gledališču. V četrtek zvečer je izvajalo hrvaško pevsko društvo »Kolo« v Zagrebu troje balad češkega mojstra Viteslava Novaka. Izvedbi svojih del je prisostvoval Vit. Novak osebno. Pevec »Kola«, zagrebški filharmonija, dirigent Oskar Smodek, altistka Pospisilova in baritonist Hrčič so bili poleg skladatelja deležni živahnih ovacij.

Budimpešanska opera se zatvori. — Godbeniki v budimpeštanskem opernem gledališču so začeli stavkati. Vodstvo je bilo radi tega prisiljeno predstave odpovedati in zatvoriti zavod. Slavka je izbruhnila, ker ni mogla upravitelj ugoditi zahtevam godbenikov po izboljšanju njihovih gnotnega stanja.

Kupite 1 nar

nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro ali zlato) „ključ“ da se pripravite, kako 1 par traja kakor 4 pari drugih. Dobivajo se v prodajalnah. Nogavice brez žiga »ključ« 5 so ponujene. 93a

Danes in jutri v nedeljo
Pat in Patachon
v KINO „IDEAL“

CACAO VAN KASTER

iz Nemške Loke ob 5.50 ter prihajala v Kočevje ob 9.30 in se vračala iz Kočevja ob 11.30.

* **Na občnem zboru »Obl. saveza dobrovoljcev za Slovenijo«** se je dne 15. t. m. izvolil sledeči odbor: preds. Fabjančič Vlad., podpreds. Jeras Joško, poslovodja Velkavrh St. ter odborniki dr. Hebein, Krečič, dr. Stefančič in Zorc Janez, za preglednika pa dr. Mastnak in Poljak. — Živahna in temeljita debata je izvenela v pripravljanje, da je obstoječi Savez z najmanjšim na dosedanjim popolnoma nadstrankarski podlagi in da le ta more ohraniti ono enotnost, ki je potrebna za ocvanje in poživljenje velikih dobrovoljskih idej in tradicij. — Z občnega zbora je bil poslan brzojavni pozdrav Nj. Vel. kralju. Iz pisarne Obl. Saveza Dobrovoljca za Slovenijo.

* **Prostovoljno gasilsko društvo Rudnik** priredi predpustno veselico in gostilni Ustnik v Rudniku v nedeljo dne 22. februarja 1925. Na sporedu godba, ples, šaljiva pošta in prosta zabava. Vljudno vabi odbor. 339

* **Prostovoljno gasil. društvo Iavrica** priredi predpustno veselico v prostorih gospoda J. Ogrina v Lavrici na nedeljo dne 22. t. m. Začetek veselice ob 8. uri popoldne. Odbor. 348

* **Nacionalistom v Savinjski dolini** v nedeljo 22. t. m. se vrši na Polzeli ob 8. popoldne zborovanje tamošnje Orjune v restavraciji »Jelen«. Govori predsednik Oblastnega odbora br. Radivoj Rehar in predsednik celjske Orjune br. Jerše. Po zborovanju dogovor o ustanovitvi novih organizacij v naši dolini. Odzovite se!

* **Podružnica »Jadranske straze«** v Ptuj priredi v četrtek, dne 26. februarja pučno kino-predstavo. Film je v 4 dejanjih in je poln krasnih naravnih posnetkov iz Dalmacije in drugih večjih mest v naši državi. Nadalje je na sporedu razvoj naše mlade vojne mornarice, aeroplani, vaje na vojnih ladjah, razvoj »Jadr. straze«, angleška flota v Splitu itd. Predstave se vršijo za šolsko dečo ob 12. pol 3. in pol 5. uri popoldne, za odrasle pa ob pol 8. uri zvečer. Občinstvo opozarjamo, da ne zamudi prilike, ogledati si naše divne obnorske kraje.

* **Ukradene in zadane nemške marke.** V Beogradu sta bila predvčerajšnjim aretirana dva poštna konduktorja ambulantne pošte, ki sta pred štirimi leti ukradla iz neke poštne pošiljke 87.000 nemških mark. Vsoto sta odnesla v selo Opalič in jo tamkaj zadržala v neki kušnji. Denar so sedaj našli. Bankovci seveda nimajo nobene veljave več, vendar sta bila konduktorja aretirana, ker se je dognalo, da sta več let kradla poštne pošiljke. Zanimiva je izjava konduktorjev, da sta spravila marke zato, ker sta upala, da se bo vrednost bankovcev zvišala.

* **Zasledovani vlomilci.** Ker so jim postala tla v Jugoslaviji prevrota, so se 30-letni Franc Godec iz Jesence pri Mariboru, David Manko iz Plitvice pri Ljutomeru in neki Peter Löschner umaknili pred kratkim čez mejo v Avstrijo. Ker jim vlomilska žilica ni dala miru, so že dne 14. tega meseca poskusili svojo srečo v Gradcu in udrlji ponoči v prostore »Allgem. Arbeiter-Kranken- und Unfallversicherungsanstalt«, vlomili v blagajno ter jo popolnoma izpraznili. V blagajni se je nahajalo okrog 150 milijonov avstrijskih kron v raznih bankovcih. Oblasti, naše kot avstrijske, pitke pridno zasledujejo, vendar jim bo težko priti na sled, ker so izginili kot bi se udrlji v zemljo.

VELIKI PUSTNI KORZO 398a
»Slavica« maškerada na pustno nedeljo 22. febr. 1925 v hotelu »Union«.

Danes v Kranju velika 855a
sokolska maškerada
v vseh prostorih Narodnega doma.

Peri s Samobelinom! 88/a

Maškerada „Ljubljanskega Sokola“

na pustni torek večer v vseh prostorih Narodnega doma pod geslom „Noč na morju“.

Iz Ljubljane

u— **Porotno zasedanje** v Ljubljani. Pri deželnem sodišču v Ljubljani prične dne 2. marca kakor smo že poročali prvo letošnje porotno zasedanje. Doslej je razpisanih pet obravnav, med drugimi: v torek dne 3. marca bosta dve obravnavi: prva proti Mihaelu Meserku, druga proti Josipu Kilišu — oba zaradi hudodelstva uboja; dne 4. marca proti Vinku Ravničarju zaradi goljufije; dne 5. marca proti Francu Klemenču zaradi goljufije. Za ostale obravnave dnevi še niso doočeni.

u— **Uprava Narodnega gledališča** v Ljubljani potrebuje za uprizaritev Aristophanove »Lizistrate« več dam, ki bi bič pripravljene sodelovati na odru. Tiste, ki bi hotele, naj se oglasijo pri režiserju g. Šestu v nedeljo dne 22. t. m. med 11. in 12. uro v dramskem gledališču, kjer izvedo vse podrobnosti.

u— **Slovensko zdravniško društvo** v Ljubljani priredi dne 28. t. m. ob 20. uri družabni večer v restavraciji »Ljubljanski dvor«. Ker je namen večera medsebojno spoznavanje, pozivamo vse tovariše v mestu in na deželi, da se sigurno odzovejo vabilu. — Odbor.

u— **Orjuna Moste.** V ponedeljek točno ob 8. uri članski sestanek. Radi važnosti udeležba strogo obvezna. Zdravilo 364

u— **Ljudska visoka šola** v Ljubljani priredi v nedeljo dne 22. t. m. točno ob 10. uri dopolne v zbornici dvorani na univerzi javno, vsakomur dostopno predavanje o predmetu: »Načelo avtonomije v družabnem življenju«. Predava dr. A. Gosar.

u— **Restavracija Lloyd** v soboto zvečer domač ples.

u— **Sokol na Viču** priredi v soboto dne 21. t. m. v Sokolskem domu na Viču veliko maškerado. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 10 Din. Odbor vabi k obilni udeležbi. 329

u— **Vabila za III. primorski ples**, ki se vrši v soboto dne 21. t. m. se dobe v igralnici kavarn »Emonce« od 12. do 14. in 16. do 19. Cenj. reflektanti naj se blagovojno obrniti tjakaj. 332

u— **Klub esperantistov** priredi v soboto dne 21. t. m. v hotelu »Tivoli« predpustno zabavo s p'esom. Ob tej priliki nastopita tudi svetovnoznana komika »Pat in Patachon«. Vabljeni so vsi člani, prijatelji esperanta in po njih vpeljani gosti. Maske dobrodošle. Začetek ob 30. uri. 351

u— **»V gorskem raju«** je geslo, pod katerim priredi Narodna čitalnica v Sp. Šiški svojo elitno maškerado danes dne 21. t. m. v dvorani pri Valjavcu. Razkošna dekoracija, bar, kabaret itd. Sodeluje godba Šentjakobskega naprednega društva. 330

u— **Dramatični odsek naprednega društva** za Kolizejski okraj priredi v nedeljo dne 22. t. m. ob 20. uri v salonu restavracije pri »Levu« pustno veselico. Spored: »Dnevnik«, vese'ogra v 2 dejanjih, komični nastopi, šaljiva pošta, ples in prosta zabava. — Odbor.

u— **»Orientalna noč«** ima slejkoprej svojo očarljivo moč. Zato ni dvoma, da bo na pustni torek arena Narodnega doma nabito polna, saj bo tam vsakdo lahko užival romantične orientalske čare na maškeradi ljubljanske Orjune.

u— **Železničarska strokovna in pravovrsta organizacija Jugoslavije** v Ljubljani danes na pustno soboto v Ljudskem domu (Streliška ulica). Začetek ob 8. uri zvečer. Igra godba Nar. glas. društva »Sloga«. Poleg tega je na sporedu velik srečolov, ki ima krasne dobitke. Šaljiva pošta in dr. Maske dobrodošle. Vstopnina za moške 10 Din, za dame 5 Din. Moške maske 10 Din, ženske maske 5 Din. Vsakdo, kdor se hoče izbornu zabavati, naj se udeleži železničarskega predpustnega p'esa.

u— **Pred tatovi ni perilo nikoder varno.** Zasebnica Franica Gradnik, Rožna dolina št. 21, je sušila v sredo na verandi prvega nadstropja perilo, katero je pustila tamkaj tudi čez noč. Ponoči je zlezel na verando s pomočjo lestve ali na kak drug način nepoznan tat in ji odnesel vse perilo do zadnjega koščka. Gradnikova ima 1575 Din škodo.

u— **Vlomo in tatvina.** Pekovski mojster na Poljanski cesti št. 41 Stefan Spo'ar, je dne 19. t. m. kakor vsaki večer zaprl ob določenih uri svojo prodajalnico kruha in odnesel ključ od vrat v svoje stanovanje. Okrog pol 22. ponoči je šla njegova hčerka slučajno iskat neko stvar in našla na svoje začudenje vrata samo priprta. Ko je užgala luč, je videle, da se je malo prej izvršil v prodajalno vlom. Žlikovec je »drl vrata najbrže s ponarejenim ključem, razbil prodajalno miznico in ukradel iz nje 1500 Din gotovine, nato pa v pravem času odnesel pete.

u— **Nepošten progovni čuvaj** V četrtek zjutraj je opazil patroljujoči stražnik ob železnici med železniškim prelazom Ceste na gorenjski kolodvor in Gosposvetsko cesto, da se klati na z drva mi naložene tamkaj stoječe železniške voze temna senca. Stražnik je stvar zasledoval in imel kmalu v rokah moškega, v katerem je spoznal progovnega čuvaja J. S., starjuzočega v Mostah. Ugotovil je, da je kradel drva, last pivovarne Union, katera je pri svoji čuvajnici sežagal ter jih nato ob priložnosti odnesel domov.

u— **Mrtvo truplo deteta** v Ljubljani. Ko je šel v petek, okrog 10. ure dopoldne mestni predelavec Janez Sluga čez dolenjski most, je nenadoma opazil kako žene voda v Gruberjevem prekopu predmet, povit v cunj. Ko je pogledal natančneje, je na svoje začudenje spoznal otročje trupelce. Prijavil je zadevo stražniku, nakar se je pričelo iskanje za trupelcem, ki pa je ostalo doslej brez uspešno.

Iz Maribora

a— **Sprememba v obrti.** Sp'osno znana in prijavljena plačina natakarka Katica Kotnik, ki je službovala več let v »Grajski kleti« je kupila tukajšnjo kavarno »Bristol« (Zigart) in jo otvoril v nedeljo dne 22. t. m. Priporočamo jo tem potom kar najtopleje.

a— **Mariborska porota.** Letošnje pomladsko porotno zasedanje prične v Mariboru dne 2. marca. Razpisani so sledeči slučajji: 2. marca Jakob Bezjak, uboj; Jakob Punčuh in Jakob Fras, tatvina; 4. marca Katra Dajčarjeva, umor; 5. marca Karol Fartelj, tatvina. Umor družine čevljarja Mikla pride na vrsto š'e pri poletnem ali jesenskem porotnem zasedanju.

a— **Vsem somišljenikom, bratom in sestram!** Iz raznih krajev, ki so še danes inficirani s starim avstrijskim nemčurškim duhom, se obračajo na mariborski O. O. naše organizacije s prošnjo, naj bi jim ustanovili javne knjižnice. Po raznih podtreščjih, omarah in policah se pravi nebroj neizrabljenih knjig, ki bi lahko vršile ob naši meji veliko de'o nacionalne preporoda. Zbirajte te knjige, zrtvujte morda tudi svoje duplikate ali one ki jih ne rabite in pošljite jih na naslov: M. O. Orjuna, kulturna sekcija, Knjižnični odsek, Maribor »Narodni dom«. Bratje in sestre v pomčurjenih krajih vam bodo s hvalečnostjo poplačali na naklonjenost in požrtvovalnost! Na delo za naše knjižnice!

a— **Maškerada**, ki jo priredi naše Sokolsko društvo vsako leto, se vrši danes na pustno soboto ob 20. uri v vseh prostorih Narodnega doma ter bo gotovo prvenstvena družabna prireditev letošnje sezone. Krasna umetniška dekoracija je nekaj dosedaj skoro nedoseženega. Kaj šele »Modra špilja« (!!!). Napovedanih je nebroj mask in krasnih skupin. Vse dobrote za vsak želedec in grio! Naj pripoznamo še nekaj. Bili smo med pokuševalci, ki so izbirali: Take kapljice, pa po tako neverjetno nizki ceni, pač ni dobiti nikjer drugod. Zato danes vsi v Narodni dom. Se je čas! 374

a— **Zopetna razprava** radi Cirilove tiskarne. Včeraj se je vršila pri mariborskem okrožnem sodišču radi obtožbe poskodb Cirilove tiskarne zopet razprava proti ostalim petim Orjunam, katerim lani ni moglo biti dostavljeno vabilo k razpravi. Senat je obsodil obtožbenega Štoka na štiri mesece ječe, med tem ko so bili ostali štirje: Stiplovec, Pavičič, Tevžič in Jurkovič oproščeni. Pri lanskim razpravi je bil tudi Tevžič obsojen na šest mesecev. Sodbo pa so pozneje razveljavili, ker ni bila izkazana dostavitev vabila k razpravi. Včeraj so isti sodniki tudi Tevžiča oprostil krivde in kazni. S tem je proces, ki je vzbujal svoječasno toliko prahu, definitivno končan.

Iz Celja

a— **Drobiž.** Poročil se je okrajni komisar g. dr. Ivo Vrečar z gđ. Milko Kolšekovo, hčerko pokojnega notarja Vinka Kolška v Sošanju. — Predavanje o slovenskih pokrajinah v Ljudski univerzi je bilo dobro obiskano. Za prihodnje dni pripravlja Ljudska univerza Prečernov večer. — V nedeljo bo Falske elektrarna od sedmih zjutraj do poldneva prekinita dobavo toka za Maribor.

c— **Občni zbor gremija trgovcev** za celjski politični okraj se bo vršil dne 5. marca ob 9. uri popoldne v Narodnem domu z običajnim dnevnim redom.

Iz Trbovelj

t— **Na zunanjem obratu »Neža«** se je že zopet ponesrečil en delavec, ki so ga morali takoj odpeljati v rudarsko bolnico.

t— **Smrtna kosa.** Včeraj, v petek so pokopali vdovo Bajdetovo, staro nad 90 let, eno najstarejših oseb v naši dolini. Bila je zelo znana in splošno priljubljena med vsem prebivalstvom. Obenem so pokopali tudi rudarja Močnika, ki je že dalj časa bolehal. Smrt ima obilno žetev pri nas.

t— **Služba zdravnika.** Za službo trboveljskega zdravnika se poteguje več prosilcev. Od odločilnih faktorjev pričakujemo, da bodo poskrbeli za naprednega, slovenskega, nacionalno čutečega zdravnika.

t— **Ceste** so pri nas polne luž in blata, kajti tri dni je vedno deževalo. Treba bo temeljito popraviti naše cestno omrežje.

t— **Za današnjo maškeradno prireditev** Sokola v dvorani gospe Ana Fortetjeve na Vodah vlada veliko zanimanje. Dvorana je opremljena po umetniških načrtih domačega arhitekta Sokola v grobnico egiptovskega kralja Tutankama, v katere so napelane električne luči.

t— **Za občinske volitve** pri nas je znano, da vlada silna zmeda, katero skušajo izrabiti predvsem klerikalni agitatorji in to na ta način, da pripovedujejo »čaupno«, da stoji Trboveljska družba za SLS in da naj se kar k njim zateče, kdor je brez de'a, nekaterim bolj duševno zaostalim pa, da so v najhujši horbi z njo. Za te prirede v nedeljo dne 22. t. m. v svojem Društvenem domu shod, na katerem bo poročal dr. Gosar.

Iz življenja in sveta

Katastrofalni viharji na Bavarskem

Kakor smo že poročali, ni preteklo soto in nedeljo divjal južni vihar samo v Avstriji in Švici, ampak tudi na Bavarskem, zlasti v južnem, goratem delu. Škoda, ki jo je povzročil orkan, je velika.

Silno je trpela vas Schleppdorf ob Kochelskem jezeru. Kraj je po viharju izgledal, kot bi ga par ur neprestano obstreljevala artiljerija z na težimi kalibri. Vrtinec je dvigal vodo iz jezera več metrov visoko in jo potem metal na soto, kjer so bile vse ceste pod vodo. Del prebivalstva je moral bežati iz hiš. Ljudje so se zbrali v močno zidani pivovarni, ki jim je nudila nekaj več varnosti. Na koncu vasi je stal skedenj, ki ga je okran kratkalo odnesel kot skatlo.

Pri Munradu je vihar podrnil na obronku griča stoječo vilo in jo odnesel. Cesta ob Walchenskem jezeru je še danes razdrta. Na tisoče dreves zapira pot, ki je že sama na sebi od neurja popolnoma razbita. Vihar je popolnoma porušil dva hotela v Urzelli ob Walchenskem jezeru. Posebno močan je bil orkan ob Bodenskem jezeru, kjer so bregovi popolnoma raztrgani. Ponekod je voda več sto metrov daleč odnesla cestni nasip in ga splavila v jezero. Več ladij in celo kopo čolnov je tresel vihar na suho in jih razbil. Mnogo se jih je tudi potopilo na odprtem jezeru. Škodo cenijo na mnogo milijonov zlatih mark.

Skozi pragozdove

Znani geograf profesor Karl Sapper je potoval pred kratkim po Srednji in Južni Ameriki in je sedaj poročal o tem Geografski družbi v Berlinu. Splošno se misli, da so ameriški pragozdovi še vedno več ali manj nedostopni. Deloma je to res, deloma pa se nahajamo v veliki zmoti, ako mislimo, da so ondodni kraji še vedno tako divjsko oddaljeni od kulture. Skozi pragozdove vodi cela vrsta idealnih cest, ki so naravnost ustvarjene za vožnje z avtomobili. Sapper je potoval po tamošnjih pragozdovih deloma z avtomobilom, deloma pa preko njih v letalu.

Profesor Sapper je bil zelo presenečen, ko je videl, kak napredek zaznamuje promet v Panami. Skozi pragozdove, ki so bili do pred par desetletij še nedostopni za belokozce, se vlečejo krasne asfaltirane ceste za avtomobile, tako široke, da se na vsaki poljubni točki lahko križata dva avtomobila v najhujšem diru. Malarija in rmena mrzlica, vsled katerih je bila prej dežela ena najbolj razvpih na svetu, sta izginili, z njima pa tudi moki, čijih piku se vsako umakne čim prej. Vsled sanacijskih del Američanov je umrljivost v tamošnjih krajih manjša kot v marsikaterem mestu v Evropi.

V Kolumbiji se je vozil Sapper na zračni progi vzdolž Ria Magdalene, ki so jo ustanovili Nemci. Pri poletu nad tisoč kilometrov daleč in 300 metrov visoko, ki je šel preko neizmernih pragozdov, je zapazil profesor na vsaj petdeset letih ptic. Iz tega se vidi, da se vse življenje živali odigrava v notranjosti gozdov. Jako dobro so se videle z aeroplana skrite naselbine Indijancev. Sapper je napravil z letala mnogo fotografskih posnetkov pokrajine. Tekom treh mesecev je napravil okrog 1800 slik in je posnel obsežno ozemlje med Venezuelo in Kolumbijo. Učenjak pravi, da se dajo iz zračnih višin najlažje izmeriti nedostopne pokrajine v prav kratkem času in zelo natančno. Razen tega je ta način merjenja najmanj desetkrat cenejši kot dosedanj.

Zanimiva so bila opazovanja ognjenikov v Srednji Ameriki. Vulkan Santa Maria je bruhal leta 1902, in je pri tem njegov vrh izginil v zrak. Nastalo je nad kilometer široko žrelo. Pepel ki ga ponekod leži do 30 metrov visoko, je uničil cele pragozdove. Pod njegovo težo so se sesula trinadstropna poslopja. Poedini kamni so leteli 14 kilometrov daleč. V juniju 1922 je vulkan zopet deloval, pri čemer se je dvignila strma koničasta skala nad stožec lave. To pojav se je prvič opazoval po izbruhu Mont Peléja.

na otoku Martinique v Antilih. Prejšnje glavno mesto Guatemale je stalo kot najlepše mesto Srednje Amerike 1500 m visoko nad morjem. Obdajali so ga 3000 do 4000 metrov visoki ognjeniki. Ko je leta 1773. porušil potres celo mesto, so sežigali prebivalci novo prestolico drugod, kjer naj bi bili varni pred potresom. Zmotili so se, kajti leta 1917. je porušil potres tudi to mesto, od katerega je ostalo celih edino 12 hiš, dočim v stari prestolici, med čije razvaline se nahaja še krasni templi Aztekov in divne palače španskih grandov, ni bilo nobenega potresa več.

V Guatemali je izdelal Sapper s svojimi spremljevalci krasno reliefno karto dežele v merilu 1 : 10.000, na kateri so višine petkrat povečane. Relief je napravljen iz naravnih kamnov, in reke so res tekoča voda.

Profesor Sapper se namerava v kratkem povrniti iz Berlina, kjer se sedaj nahaja, v Južno Ameriko, da ondi nadaljuje svoja znanstvena opazovanja.

Dvignjenje potopljenih vojne ladje

Gotovo bo čitateljem »Jutra« še v spominu, da se je pripetila dne 11. septembra 1911. pred Toulonom velika eksplozija na francoski vojni ladji »Liberté«. Vnelo se je namreč skladišče smodnika in drugih razstreljiv, ki so razgnala ladjo in jo potopila. Pri nesreči je bilo ubitih ali pa je utonilo okrog 400 mornarjev.

Mornariška uprava je skušala dvigniti ladjo, ki ni bila tako pokvarjena, kakor se je prvotno domnevalo. Potapljači so doznali, da ne leži »Liberté« preveč globoko in da bi se škoda dala lahko popraviti, tako da bi bila oklopica zopet sposobna za službo.

Tri leta je trajalo dviganje. Pred par dnevi je ladja splavala na vrh in so jo spravili v novo ladjedelnico, kjer je bodo najprej temeljito očistili, potem pa popravili Seveda bo to dolgo trpeti, ker bo treba marsikak del nadomestiti z novim modernejšim.

Ogromna zapuščina brez dedičev

Pred 50 leti so prinesli angleški, nizozemski in francoski časopisi notico, da se iščejo nasledniki Petra Teylera, ki je umrl leta 1778. v nizozemskem mestu Haarlemu. Tudi mestni župan je pozval vse meščane, da se javijo, ako morejo z dokumenti dokazati, da so pravi potomci Teylera. Mestni magistrat je po tej objavi dobival cele kupe dopisov. Od vseh strani so se javljali reflektanti, ki so smatrali, da imajo pravico do ogromne zapuščine. Temu se ni čuditi, saj je šlo za zapuščino človeka, ki je umrl pred 150 leti, kot bogat človek, katerega imovina se je tekom dolge dobe znatno pomnožila. Iz Anglije je dospelo okoli 60 dopisov od rodbin, ki so v resnici bile v rodbinskih zvezah s pokojnikom. Določili so se javljali celo iz Amerike in nekoga dne je dospelo pismo iz Avstralije, v katerem je neka žena dokazovala, da je vnukinja Petra Teylera. Županstvo mesta je proučilo doleže dokumente in ugotovilo, da nihiče od reflektantov ne ustreza glavnim pogojem Teylerove oporoke. Med vsemi reflektanti namreč ni bilo niti enega direktnega potomca bogatega milijonarja. Proti temu sklepu je 20 reflektantov vložilo pritožbo.

Te dni pa je vrhovno sodišče v Amsterdamu potrdilo sklep županstva v Haarlemu in milijoni Petra Teylera ostanejo še nadalje v neki amsterdamski banki. Ako se v najkrajšem času ne javi pravi dedič, bo ogromna zapuščina prišla v last nizozemske države.

Peter Teyler je bil ves čas svojega življenja velik čudak. Pred kakimi 200 leti je še kot otrok zapustil Anglijo in se preselil na Nizozemsko. Tu se je kmalu izkazal kot eden najspretnjših trgovcev in z resnim in poštenim delom si je pridobil ogromno premoženje. Dasi je bil milijonar, je živel zelo skromno. Ko je umrl, je zapustil 3 milijone 500.000 angleških funtov in 4

železne skrinjice, ki se nahajajo še vedno neodprte na haarlemskem magistratu. Nihče ne vé, kaj je v njih. Po določilih zapustnikove oporoke bi se morale te skrinjice otvoriti leta 1878., a ta rok je že davno potekel, ker ni bilo dedičev. Železne skrinjice še vedno čuvajo svojo skrivnost. Razen nepoznane vsebine teh štirih skrinjic, se ceni zapuščina Petra Teylera na sedem milijonov funtov (2 milijardi Din). Po želji zapustnika - čudaka je bila odprta njegova oporoka šele leta 1878., torej 100 let po njegovi smrti. Pravico do dedščine milijonarja, ki je umrl brez otrok, so imeli direktni potomci njegovih sestra. Županstvo v Haarlemu jih zamašča še 50 let. Z delom obresti tega ogromnega premoženja je doslej bil v Haarlemu zgrajen prekrasen muzej in velika moderna bolnica. Ogromna zapuščina, ki bo gotovo ostala brez dediča, bo zato pripadla nizozemski državi, ki jo namerava izključno porabiti v dobrodelne in obče koristne namene.

× **Koliko prebivalcev ima Dunaj.** Zadnja statistika prebivalstva na Dunaju, ki je bila izvršena dne 1. januarja 1925, pravi, da je imela avstrijska prestolnica ta dan 1.868.328 prebivalcev. Med temi je 1.006.290 žensk in 862.038 moških.

× **Dunajska štefanska cerkev v nevarnosti.** Ena največjih stavbnih umetnin sveta je dunajska štefanska cerkev. A za poprave, izmenjavo kamnov in prenavljanje je treba danes na leto okoli 400 milijonov avstrijskih kron. Ker jih država ne more plačevati, se je vose delo na in v cerkvi ustavilo. Nevarnost je, da stolp in cerkev razpadeta. Danes so potrebne stanovaljske hiše, učilnice, strošilnice, in-

Pat in Patachon

Danes in jutri v nedeljo

v KINO „IDEAL“

validnice, javne kopeli, krematoriji i. dr., nego poprave cerkve, čeprav je največji ponos umetniškega dela Dunaja. »Mrtva roka« — katoliška cerkvena hierarhija — ima milijarde za agitacijo, volitve in klerikalne parade; umotvore pa pušča propadati.

× **Skladišče bomb v zakristiji.** Rimski »Messaggero« poroča, da je izbruhnil v neki cerkvi poleg Piacenze požar, ki je vpepelil cerkveno streho. Ko so prebivalci gasili ogenj, pa je nastala silna eksplozija. Razpočilo se je mnogo granat in brez števila nabojev za puško. Natančna preiskava je dognala, da se je nahajalo v zakristiji skrito celo skladišče opasnega streljiva, o katerem se še ne vé, kdo ga je prinesel v cerkvene prostore.

× **S cigareto v ustih na morišče.** V Halifaxu v severni Ameriki je policija iztaknila zločinca Lewisa Marshalla Bevisa, ki ima več zločinov na vesti, in ga zasledovala. Hudočelec pa se je zabarikadiriral in se branil proti močnemu oddelku redarjev celih 24 ur s strojnico. Pri tem je ubil več policistov. Končno pa so ga premagali in vtaknili pod ključ. Sedaj je bil Bevis obsojen na smrt. Ko so ga v Montrealu peljali na morišče, je bil tako hladnokrvno, da se mu je vse čudilo. S cigareto v ustih je položil glavo na tla. Ko so po usmrtni pobrali glavo, je še vedno imela gorečo cigareto med stisnjenimi usti.

Dopisi

tem pa enkrat posebno studijo. Razveseljivo je, da sta se osnovala na šoli dva tečaja po 3 ure na teden za čevljarje in kovinarske vajence. V teh tečajih se poučuje praktično strokovno risanje. Mojstra g. Boskovič in Mehle se žrtvujeta za vso vmeno in uspeh gotovo ne bo izostal. Dalje se vrši od 16. do 28. t. m. v telovadnici meščanske šole tečaj za umetno strojno vezenje na Singerjevih šivalnih strojih. V tečaju se učijo več kot 34 žena, ki so res z vsem srcem pri delu. Tvrdi Singer gre za prirejanje takih brezplačnih učnih tečajev posebna hvala. Uspeh na meščanski šoli je zelo dovoljen. Učenci napredujejo vidno, letos posebno ob izločilu. Kadar je popoldanski pouk, dobe v šolski kuhinji za malo odškodnino 3 Din dober, tečen obed. Šolska kuhinja prehranjuje povprečno dnevno 25 učencev. Vsa čast onim, ki skrbijo za tako uspešno kulturno delovanje.

× **KOČEVSKA REKA.** Tukajšnji vsemenski zaginjenec župnik Kraker je do bil sebi vrednega kaplana nekega Kreinerja. Ob priliki shoda volilcev Narodnega bloka sta se ga seveda oba udeležila ter govorila dr. Savojica pri vsaki drugi besedi motila z medklici. Seveda jima je dr. Savojica tako krepko odgovorjal, zlasti Krakerju, ki ima toliko masla na glavi, da si bosta zapomnila, kdaj sta motila njegov shod. V splošno zabavo vseh je oba tako izpovedal kot dva paglavca, kar sta seveda oba mirno vtaknila v žep. Kmeti sami smo z medklici opominjali tako župnika kot kaplana, da naj dasta mir ter se obnašata dostojno. Pri tem sta pa župnik in kaplan pozabila da imata pogreb. Pogrebi so končno sami iz sosednje vasi prinesli mrliča in čakali z mrličem na sredi ceste ter iskali župnika za pogreb. Končno so ga našli na dr. Savojičevem shodu. Župnik je poslal kaplana. Ta je pa, politično ves razigran, pozabil blagoslovljeno vodo in je mrliča kar tako zagrebel. To je pogreb tako razjarilo, da je kaplan ob odprtem grobu skoro dobil zasluženo nagrado. Od groba je seveda takoj zopet tekel na shod. Tam je dr. Savojica govoril baš o komunizmu. Kaplan Kreiner je zaslejal ne bo treba več snaziti obeh škornjev.

Ukradeni grom.

John Dennis, znani angleški kritik 17. stoletja, je spisal žaloigro »Apj in Virginija«, ki so jo leta 1707. predstavljali v nekem londonskem gledališču. Gledalci so igro radi njene dolgočasnosti izžvižgali, nasprotno pa je bil grom, ki se je med igro večkrat pojavil in je pisatelj zanj izumil čisto poseben način, sprejet z burnim odobravanjem.

Kmalu nato je Dennis nekega večera sedel v gledališču, kjer je bila ravno tisti večer na odru Šekspirjeva tragedija »Macbeth«. Ko je med prizorom več začel grom, je kakor obsejen skočil kvišku in zavpil: »Za Boga! Saj je to vendar moj grom! To so tihi! Moje delo so izžvižgali, a moj grom so mi ukradli in igrajo z njim!«

Dober spomin.

V nekem newyorškem listu je izšla ta-le notica: »Umrl je. Naš mladi prijatelj Bacon, ki je bil nekoč v Arzen-

krical: Der Kommunismus ist besser als die radikale Regierung! Hoch der Kommunismus!« Župnik Kraker je ta izbruh podprl z izjavo, češ da so radikali ukradli 80 milijonov iz državne blagajne. Stavljen na odgovor je trdil, da »vsi radikali« Ali proti takim dervišem ni pomoči? — Več občanov.

HRASTNIK. Plesni večer, ki se je vršil predpreteklo nedeljo v Narodnem domu v korist Narodne čitalnice, je tako v gmotnem kakor tudi v moralnem oziru zelo dobro uspel. Damske aranžerke so se to pot res potrudile ter povsem izpolnile dane obljube; krasno dekoracijo, ljubki in izborni urejeni paviljoni, so presegli naše pričakovanja, kar je predvsem zasloga gospej Drolz, dr. Kumarjeve in Simoniskove. Lep obul, ki ga je dala prireditelj čitalnici, bo tej omogočil nabavo lepega števila novih knjig. Vsem darovalcem in posetnikom plesa iskrena zahvala.

RIMSKE TOPLICE. V dopisu, objavljenem dne 15. t. m. v »Jutru«, se je storila tukajšnje pošte gđ. Megličevi, očitno vsled nezadostne informacije, zgodila krivica. Gđ. poštarica vrši jasno vestno svojo službo in je storila tudi vse, da se vrši dostavljanje redno. Dne 22. jan. ji je obolel sluga, naka se je takoj brzojavno obrnila na pošto direkcijsko s prošnjo za namestnika. Obolel sluga Aleš Kolenik je bil sicer s pismenim odlokom premeščen, gđ. poštarica pa kljub pismenim in telefoničnim urgencam še ni dobila namestnika za slugo. Ker pa pošta mora biti odpravljena in dostavljena, ji je priskočil na pomoč sodnik obolelega sluga, ki ji prinaša voseče in pakete k vlakom in nazaj in opravlja tudi dostavljanje v krajih. Da take razmere niso prijetne za stranke, je sicer popolnoma umljivo, imeti pa je treba istočasno vedno pred očmi, da temu ni kriva pošta upraviteljica, ki v takih razmerah seveda sama najbolj trpi.

ZALEC. Na tukajšnjem odru smo imeli v zadnji dobi troje gledaliških predstav: »Bucek v strahu« ter komedijo »Valerij«, ki ju je spretno režirala gđ. Jana Hodnikova s požrtvovalnim sodelovanjem več dam in gospodov, dne 15. t. m. pa je priredilo gasilno društvo na Zg. Ložnici s pomočjo žalskih diletantov burko »Ulica št. 15«, ki jo je uspešno vodil g. Anton Korent. V glavnih vlogah se je zrcalila živahnost in temperamentnost. Posebno moramo pohvaliti gg. Ant. Privošnika, Andiča, Narakasa, Bošnjaka in Kočvarja. Tudi vse druge vloge so bile deloma v dobrih rokah. Občinstvo se je izborno zabavalo in dvorana je bila razprodana. Za prosto zabavo so skrbeli godci iz Hrastnika.

ROGAŠKA SLATINA. Zadnjič smo čitali, da je bilo oddanih na volišču Rogaska Slatina za Narodni blok 36 glasov. Pripominjamo naknadno, da so bili ti glasovi iz Sv. Križa, dočim je dala Rogaska Slatina Narodnemu bloku 54 glasov in je bilo torej oddanih skupno za Narodni blok 90 glasov.

BUČE PRI KOZJEM. Naši klerikalci so pozdravili izid volitev s tigrovskim rjočenjem. Da so dobili na tukajšnjem volišču 199 glasov, je predvsem posledica terorja in groženj. Govorci se, da sta župnik Turk in župan Ivan organista, ki ni hotel iti volit, prisilila k temu z grožnjo, da takoj izgubi službo. Najbolj navdušen je bil Anton Jug, p. d. ata Smoldila, bivši podžupan, ki je na vse grlo vpil: »Mein lieber, sedaj bo g. Korošec pahnil Pašiča in dr. Zerjavia v dno pekla«. Toda gospodje so se strašno zmotili. Čim je došla vest o zmagi Narodnega bloka v državi, so klerikalci svoj košati rep takoj pčegnili med noge. O pritisku na volilce s strani SLS agitatorjev pa izpregovorimo obširneje še ob priliki.

SREDIŠČE. Kakor vsako leto, priredi tudi letos na pustni tork središko šolsko društvo veliko maskerado v vseh prostorih svojega doma. Predpriprave so v polnem teku, dvorana bo krasno dekorirana, maske so v velikem številu prijavljene tudi iz sosednjih krajev; preskrbljeno bo v vsakem oziru za lepo zabavo, za dober prigrizek in izborno kapljico. Opozorjamo na prireditve sosednjega bratskega društva, zlasti brate Ormožane, Čakovčane in Varaždinke. Zveze vlakov so zelo ugodne. Kdor hoče pokopati pust v vselem razpoloženju, naj poseti maskerado središkega Sokola! Na svidenje! Zdravo!

Miniji se je zadnji čas šele nastanil v New Yorku, je mrtev. Pred štirimi tedni si je od nas izposodil pet dolarjev in obljubil, da nam jih vrne v preteku enega tedna, če le ostane pri življenju. Ker je bil poštenjak in mož beseda, a se od tedaj ni več o njem čulo, je gotovo mrtev. Bil je približno 35 let star. Naj v miru počiva!

Mogoče Bacon le še oživi po teh besedah.

Kralj in minister.

Francoski kralj Henrik IV. je neki dvorni dami vedno kazal svojo nagnjenost in prekanjena dvornica ga je umela pregovoriti, da ji je obljubil takom. Preden pa ji je kralj izročil pismeno obljubo, je dokument pokazal svojemu ministru Sullyju. Ta je listino raztrgal in jo Henrik vrnil pred nogo.

»Ste li nori?« so je kralj razjutil. »Hotel bi, da bi bil nor samo jaz!« je Sully mirno pristavil.

Henrik IV. je malo pomislil in dane obljube umaknil.

Anekdote

Pameten vzgojitelj.

Kmet se je vozil s svojim sinčkom prvič z vlakom. Dečku je bilo silno všeč in vedno je molil glavo skozi okno ter gledal, kako lete hiše in drevesa mimo.

»Francelj, nikar ne molj glave venkaj!« je rekel oče. »Kar naenkrat pride veter ter ti vzame klobuček.«

Francelj pa ni hotel slušati očeta in je molil glavo dalje skozi okno. Da bi ga ustrašil, je oče dečku skrivaj potegnil klobuk z glave in ga skril pod klop.

Res se je deček ustrašil in začel na vse pretege jokati in kričati:

»Oče, oče! Moj lepi klobuček! Grdi veter je odšel in ga odnesel! Škoda, škoda!«

»Vidiš, zakaj me nisi poslušal! Svaril sem te!« je rekel oče. A deček je jokal dalje.

»No, molči že! Zdaj požvižgam in veter prinese tvoj klobuček zopet nazaj!« je dejal končno oče, zažvižgal,

segel skrivaj pod klop in urno povezal klobuček dečku na glavo.

»Haha! To si izvrstno naredil, očka,« se je smejal deček. »Ali znaš zmerom tako žvižgati?«

»Zmerom, Francelj,« je odgovoril kmet.

»No, pa zažvižgaj še enkrat!« je dejal deček in vrgel klobuček skozi okno...

Ne kaj, nego kako.

Neko noč je vsemogočni kralj Perzov sanjal, da so mu popadali iz čeljusti vsi zobje.

Takoj, ko se je zbudil, je kralj poslal po vedeža, ki naj bi mu razložil, kaj sen pomeni.

In vedež je rekel kralju:

»Tvoj sen naznanja hudo nesrečo: vsi tvoji sinovi in hčerke, o kralj, pomred teboj, tako da ostaneš končno čisto sam na svetu...«

Razkačen zaradi take razlage sna je kralj ukazal vreči vedeža v najglobljo ječo.

Nato je poklical drugega vedeža, mu povedal svoje sanje in ga pozval, naj mu jih razloži.

In drugi vedež je dejal:

»Velika sreča se ti naznanja o kralj. Dolgo in blagoslovljeno boš vladal ter boš v svojem zdravju prekosil vse svoje sovražnike in prijatelje, preživel vse svoje sorodnike in potomce, slaven in ljubljen.«

Kralj je bil s tem odgovorom tako zadovoljen, da je bogato obdaril vedeža in ga odslovil z največjo milostjo. Nekaj dni nato pa se je kralj spomnil prvega vedeža. In ko je razmišljal njegov odgovor, si je dejal:

»Tepec je povedal prav isto, kar je povedal modrijan. A gre za to, kako je povedal, ne za to, kaj je povedal.« In ukazal je dati prvemu vedežu deset udarcev ter ga izpustiti iz ječe.

Dobiček.

Konjeniški stotnik je v neki bitki dobil v stegno drobce granate. Ker se rana ni hotela celiti in ozdraviti, so mu morali nogo odrezati. Stotnikov sluga, ki je bil pri operaciji navzoč, je ves žalosten pretakal solze. »Čemu jo, kaj?« mu je dejal stotnik. »Saj imaš vendar dobiček od operacije, ker ti od-

Gospodarstvo

Stanje posevkov v januarju

Po podatkih ministrstva za kmetijstvo in vode je bilo v mesecu januarju občno stanje ozimnih posevkov za celo našo državo srednje. Boljši od srednjega stanja so posevki v bitoljski skopljanski, vranjski, kruševski, moravski, beograjski, tuzlanski, vrbaški, bihaški, ljubljanski in mariborski oblasti. Slabi posevki so v šumadijski, podonavski in osiješki oblasti.

Stanje posevkov v posameznih oblastih je v zvezi z atmosferskimi spremembami dotične oblasti. V večini oblasti je vladalo toplo, suho vreme s slabimi slanimi. Pomanjkanje vlage se je opazilo v dubrovniški, splitski, zetski, mostarski, uredski in zagrebski oblasti. Škoda od suhega mraza se še ne more oceniti, kajti tam, kjer so bile najmočnejše slane in kjer se ne more pričakovati, da so posevki slabo prezimili, je zemlja še zamrznjena in vegetacija tam miruje.

Tudi poljske miši so napravile škodo v beograjski, vrbaški, zagrebski, primorsko-krajski, ljubljanski in mariborski oblasti.

Zdravje in prehrana živine sta v celi državi zelo dobra. Le svinjska kuga je razširjena v večji meri v dubrovniški oblasti (dubrovniški in makarski srez).

Praški vzorčni velesejem

(22.—29. marca 1925.)

Olajšave na železnici. Posetnik velesejma ki želi posluževati se znižane vozarine, se mora pri nakupu in pregledu vozovnic izkazati z legitimacijo, izdano od PVV. Vsi pogoji glede znižane vozarine in dobe, tekoma katere se lahko poslužuje znižane vozarine pri vožnji v Prago in nazaj, ter ostala navodila, po katerih se mora ravnanj, ako želi doseči znižano voznino, so označeni v navodilih pri legitimacijah. Zatorej se priporoča, da si vsak posetnik pred uporabo legitimacije pozorno prečita omenjena navodila.

Potni vizum. Vsakomur, ki se izkaže za sejsko legitimacijo, overovljeno z okroglim žigom češkoslovaških zastopniških uradov v tujini, je dovoljeno v dobi od 12. marca do vključno 8. aprila prestopiti češkoslovaško mejo brez plačanja vizumskih pristojbin. Vsak inozemec — gost si mora pred odhodom iz Prage tekom velesejskega tedna dati overiti legitimacijo od PVV, in to bodisi v pisarni v Staromestski radnici ali v paviljonu «C» na sejmšču. V nasprotnem slučaju bi moral pri odhodu iz Češkoslovaške na obmejni postaji plačati dvakratno vizumsko pristojbino.

Pravica do nakupa velesejske legitimacije. Legitimacijo lahko kupi vsak resni interesent, ki želi razstaviti na sejmu ali posetiti veliki sejem, posebno pa trgovce, obrtnike, industrijalce, posestnike ali poljedelce itd.

Stanovanja. Kdor reflektira na stanovanje potom stanovanjske pisarne PVV, naj izpolni pravilno in pregledno stanovanjsko prijavnico in jo pošlje direktno na naslov: Bytová kancelář PVV, Praha II. Vrchlického sady 3.

Cene v hotelih in v privatnih stanovanjih. 1.) V hotelih: soba z 1 posteljo 25—50 Kč, soba z 2 posteljama 35—60 Kč za eno noč; 2.) v privatnih stanovanjih: soba z 1 posteljo 15—30 Kč, soba z 2 posteljama 25—50 Kč, za eno noč. Pri naročitih hotelskih ali privatnih sob je potrebno polati predjem 40 Kč, in 10 Kč, kot vpisnino, skupaj 50 Kč, nakar prosilec prejme nakaznico za dodeljeno mu sobo. Račun za stanovanje poravnava vsak osebno. Vsi dopisi naj se pošiljajo na naslov: «Bytová kancelář PVV, Praha II. Vrchlického sady 3».

Reklamacije. Nepravilnosti je naznaniti Propagacijskemu oddelku PVV takoj po izročitvi legitimacije. Ako nastanejo zapreke pri potovanju posetnikov PVV na železnici, sporočite to takoj z navedbo točnih podatkov (datum, številko vlaka, številko voznega listka ter postaje, ki ga je izdala) omenjeni pisarni, tako da bi bilo mogoče nemudoma intervenirati pri pristojni železniški upravi.

Znaki. Velesejski znaki bodo izdani samo razstavljalcem in velesejskim uradnikom.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (20. t. m.). Pšenica: baška, 3,5 vagona 462,5 do 465. Turščica: 3,5 vagonov 202,5; baška, marec, 5 vagonov 208; marec-april, 13 vagonov 215; sremška, 1 vagon 205. Moka: baška, baza «Oss», 1 vagon 660; «2», 1,5 vagona 615; «5», 1 vagon 560; «6», 2 vagona 465; «7», 3,5 vagona 390 do 400; «8», 2 vagona 245. Otrubi: baški, v jutastih vrečah 185. Tendence ne stanovitna.

Svinjski sejem v Mariboru (20. t. m.) je bil radi deževnega vremena skrajno slabo obiskan. Dogon je znašal le nekaj nad 60 svinj.

Dunajska borza za kmetijske produkte (19. t. m.). Ameriška poročila se glede nespremenjenosti in zato je prometovale dunajska borza mirno. Notirajo vključno blagovno — prometni davek brez carine v šillingih za 100 kg: pšenica: domača 55 — 56, madžarska s Potisja 62 do 63, jugoslovenska 60 — 61, Rosafé 61 do 61,50; rž: domača 50,50 — 52,50; ječmen: domača 54 — 58; turščica: 31,50 — 32,50;

oves: 40 — 41; stisnjeno seno: avstrijsko polsladko 13 — 13,50, sladko 14 — 15. Dunajski živalski sejem (19. t. m.). Goveda: Dogon 535 komadov. Pri zelo slabem povpraševanju so cene napram glavnemu sejmu oslabele. — Svinje: Dogon 1883 komadov. Po mesnih svinjah je bilo precej dobro povpraševanje, do čim je bila kupčija v debelih svinjah prav neznatna. Notirale so mesne svinje 16,500 — 20,500 aK za kg žive teže.

V. Ljubljanski mednarodni vzorčni velesejem se bo vršil letos od 29. avgusta do 8. septembra. Vse predpriprave so že v polnem teku, da bo tudi letošnja prireditev te priznane narodno-gospodarske institucije kar najbolje uspela. V posebnem paviljonu je za leto prvič predvidena velika skupna razstava obrtnišva. Izgledi so tu, da se bo tudi številni inozemskih razstavljalcev pomnožilo. Lanjskoletni razstavljalci si more o svoje prestore že sedaj rezervirati in se tudi sprejemajo eventualne želje glede zamenjave razstavnih knj. katere so bodo po možnosti razpoložljivega prostora zahtevale. Predvideno so na velesejmu že razne spoznajne razstave in oddelki kakor: prirodna razstava, zdravstveno-higijenska, razstava konj in goveda, poljedelskih strojev in orodja itd. Interesenti, ki bi bili slučajno pri razpolaganju prijavne izpregledani, naj zahtevajo prilavne formulare direktno od velesejskega urada.

Prve v Jugoslaviji izdelane lokomotive. Iz Zagreba poročajo, da je tvornica vagonov v Slavonskem Brodu izdelala prvi dve lokomotivi za ozkotirne proge. Včeraj sta bili obe lokomotivi izročeni prometu na progi Bosanski Brod—Sarajevo—Grnč.

Popravljanje vagonov v privatnih tvornicah. V Generalni direkciji državnih železnic se je končala konferenca med zastopniki direkcije, prometnega ministrstva ter privatnih tvornic. Na konferenci so se formulirali pogoji, pod katerimi bi privatne tvornice sprejemale vagona v popravilo. Pogoji se bodo predložili ministrskemu svetu v odobrenje.

Obrtniki kot razstavljalci na zagrebskem sejmu. Na zagrebskih sejmih razstavi vsakokrat večje število obrtnikov. Oni obrtniki, ki imajo večje delavnice nameravajo sedaj kakor industrijska podjetja vzeti posebne prostore na razstavi. So pa tudi takšni obrtniki, ki jim je preveč posebno mesto, zato jih bo več skupaj razstavilo. Na ta način so stroški delovanja za posameznike minimalni. Uprava Zagrebskega zbora gre tem razstavljalcem na roko, da se bo tako tudi manjši obrtnik mogel okoristiti s sejmom.

Konkurz je razglašen o imovini Frančiške Skaličeve, trgovke na Igu (prvi zbor upnikov 28. t. m. ob 10) in o imovini Davorina Strnške, trgovca na Vranskem (prvi zbor upnikov 18. marca ob 9. uri).

Porovni poravnalni narek v poravnalni zadevi Friderika Stögerja, trgovca v Krškem ob 28. t. m. ob 10. — Poravnalni postopani v zadevi Oskarija Mazurana, trgovca v Ljubljani, je končano. Ker se je poravnava pravomočno odobrila.

Otvoritev parobrodarske proge Beograd—Sabac. Brodarski si dikot odvarja za dvakrat na teden blagovni promet (denarna roba) na progi Beograd—Sabac in obratno.

Pred ukinitvijo obrata tvornice pohištva v Soračevu. Iz Soračeva poročajo: Pomanjkanje kredita, slaba konjunktura in druge težkote so dovedle do tega, da je več saračevskih podjetij na tem, da ustavi obrate. Tako kaže namerava tvornica pohištva prenehati z delom in likvidirati.

Naš paviljon na pariški razstavi dekorativne umetnosti se gradi po načrtu g. Hribarja in bo zgrajen na kasneje do 15. marca t. l.

Dohave. Vrše se bodo naslednje ofertalne licitacije: 18. marca pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave rjuh, brisač, prevlek za blazine, posteljnih odej, vzglavnikov, zimne iz slamine; pri direkciji državnih železnic v Soračevu glede dobave hrastovih desk ter glede dobave oljnatih barv; 19. marca pri direkciji državnih železnic v Soračevu glede dobave jekla ter glede dobave smrekovih desk. — Predmetni ozlaš so v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

Za izvoz našega boksita. Odkar je angleško podjetje The Levant Company stopilo v ožje zveze z družbo «Adriabauxit», so izgledi za naš boksit boljši. «The Levant Company» je te dni kupila v Angliji dva parnika, tako da bo v bodoče z lastnimi ladjami uvažala boksit, in sicer zaenkrat mesečno po 8000 ton (ali letno 100.000 ton), dokler se transportne prilike ne zboljšajo toliko, da bo mogoče izvažati večje količine.

Tarififikilometars. Pod tem naslovom je izdal višji kontrolor državnih železnic v Osijeku Ljudevit Kirchlechner važno pomožno knjigo za izračunavanje kilometrske oddaljenosti vseh železniških postaj v naši kraljevini v vseh relacijah, na podlagi katere se določa najcenejša vozarina za blagovni promet. Knjiga je izdana s podporo Trgovske in obrtniške zbornice v Osijeku in obsega poleg kilometrih kazal tudi vse važne informacije splošnega pomena za železniški promet in je zaradi tega v kaosu tarifnih predpisov, ki veljajo v naši državi, za vse poslovne kroge za kalkulacijo prevoznih stroškov vrlo dobro dolet pripo-

mošek, ki ga vsem interesentom najtopleje priporočamo. Stane 200 Din in se naroča direktno pri avtorju.

Kongres mednarodne trgovske zbornice se bo vršil od 21. do 28. junija t. l. v Bruslju. Pri mednarodni trgovski zbornici so včlanjene skoro vse zbornice 36 raznih držav.

Insolvenca na Dunaju. Dunajsko trgovinsko sodišče je otvorilo poravnalno postopanje nad «Belge», družbo z o. z. v likvidaciji.

Ohtok bankovcev v Avstriji je nazadovol po izkazu 7. t. m. za 213,9 milijarde na 7908,03 milijarde aK.

Avstrijska trgovska pogodba s Španijo je stopila 16. t. m. v veljavo. Na podlagi te pogodbe je ukinila Španija pobiranje surtakse za avstrijske izdelke in priznala carinske olajšave in največje ugodnosti za cel vstop avstrijskih izdelkov. Avstrija pa priznava španskim izdelkom največje ugodnosti in deloma specialne ugodnostne carine.

Čvrstoča dolra. Ki se je opazala zadnje dni, ima po tolmačenju newyorških borznih kronov svoj izvor predvsem v nakupovanju dolarjev s strani Nemčije v New Yorku. Nemčija namreč v večji meri kupuje dolare za plačanje anuitete reparacijskih plačil.

Nova carinska povišanja v Madžarski. Nova madžarska carinska tarifa, ki je nedavno stopila v veljavo, ima točko, ki pooblašča vlado, da more sama povečati posamezne carinske stave. To dni je vlada v veljavnosti od 15. t. m. povišala carinske stave za izvozno bombazo, papir, konfekcijske predmete, aparate za brizje, izvorno pivo, za železne in jeklene cevi itd.

Štupna organizacija tvornice za včlanje v Češkoslovaški. Dosele v posebni skupni organizirane tvornice vžigale v Slovaški so se združile v eno skupno organizacijo s tvornicami vžigale v Češki.

Narazčene cen v Ameriki. Ameriški indeks izkazuje dne 2. t. m. 161,4 točke namram 162,1 dne 26. januarja t. l.

Mednarodni velesejem v Po-nan-nu. V Po-nan-nu (Poljska) se bo vršil mednarodni velesejem od 3. do 10. maja t. l. Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Borza

20. februarja:

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanje, druge pouzadne in v oklepaju kupčjski zaključki.) Vrednote: 7 odst. posojilo 0 do 65, 4,5 odst. kranjsko deželno posojilo iz leta 1917. 0 do 22, vojnica škoda (160), Celjska posojilnica 2,9 do 212, Ljubljanska kreditna 235 do 0, Merkantilna 100 do 0, Pražedionna 895 do 0, Slavenska 0 do 78, Sirojne 137 do 147, Trbovlje 415 do 0, Vevče 100 do 116, Split (cement) 1150 do 0, Stavbna 275 do 285. — Blago: Zaključek: kostanjev les, zdrav, od 10 cm debel. aspr. in 120 centimetров dolž, franko Kresnice ali Litija, 10 vagonov (27). Ponudbe so bile v smrekovih in jelovih deskah, škrota, hrastovih ploščah, pšenici, otrobin, turščici, ovsu, krompirju, fižolu in slanihi. Vpraševalo se je po domači pšenici, lanem, semenu, krompirju in fižolu ribničanu.

ZAGREB. V elekkih položaj nespremenjen. Veliko zanimanje je dalje za vojno škodo, ki je znova poskočila. Poraslo je nekoliko tudi 7 odst. posojilo. — V devizah je bila tendenca nekoliko čvrstejša, zaradi česar so tudi zaključni tečaj zabeležili majhna porast. Dolar je bil danes mednarodno zopet slabši. Povpraševanje je bilo nekaj večje kakor včeraj. Narodna banka je dajala manjše količine v devizi na Svico, ki se je danes okrepla od 1187 na 1190. Promet je bil srednji. Notirale so devize: Amsterdam 2450 do 2460, Dunaj 0,0684 do 0,0684, Berlin 14,505 do 14,45, Italija izplačilo 251,625 do 254,625, London izplačilo 292,5 do 295,5, New-York ček 61,25 do 62,25, Praga 181,8 do 184,8, ček 181,7 do 184,7, Svica 1187 do 1197, ček 1184 do 1194; valute: dolar 60,55 do 61,55; elek. i: Litorela 76,5 do 79,5, Trgo 25 do 27, Eskompla 110 do 111, Kreditna Zagreb 118 do 120, Hipo 62,75 do 63, Južo 102 do 104, Ljubljanska kreditna 235 do 243, Pražedionna 900 do 902,5, Etno 99 do 101, Slavenska 72 do 75; industrijski: Eksploatacija 63 do 65, Goranin 27 do 32, Šečerna 790 do 740, Nihag 40 do 50, Slavenska 170 do 175, Slavonija 55 do 57, Trbovlje 407,5 do 414, Union 5,40 do 5,25, Vagon 100 do 120; državni: 7 odst. posojilo 65 do 67, agrarne 26 do 0, vojna škoda 152 do 154.

BEograd. Devizni tečaj so neznatno popustili. Blaga je bilo precej in je Narodna banka intervenirala samo v malih količinah v devizah London in Svica, do čim je bilo ostalo povpraševanje pokrito s strani privatnih bank. Notirale so devize: Amsterdam 2490 do 2490, Dunaj 0,0672 do 0,0672, Berlin 14,65 do 14,85, Bruselj 312 do 314, Budimpešta 0,085 do 0,0853, Bukarešta 81,5 do 0, Italija 253,25 do 253,50, London 294,5 do 295, New-York 61,7 do 61,9, Pariz 324,5 do 325, Praga 183,25 do 183,5, Svica 1189 do 1190.

Sokol

Tekma sokolske dece. V nedeljo, 22. t. m. ob 14. uri se vrši tekma moške dece Sokola I. v telovadnici na Ledini. Vabijo se vsi, ki se zanajajo za deco, posebno pa starši.

Občni zbor Središkega Sokola. Sokolsko društvo v Središču ob Dravi je imelo v nedeljo, 15. t. m. ob lepi udeležbi članstva svoj občni zbor. Iz poročil društvenih funkcionarjev je posneli, da je bilo delovanje društva v pretečenem letu živahno in uspešno. Ponovno je bil izvoljen po večini stari odbor s starostom Franjom Kočevarjem na čelu. Zdravo!

Sokolsko društvo v Šoštanj vabi na veliko maskarado, katero priredi na pustno nedeljo, dne 22. t. m. ob 8. zvečer v Sokolskem domu. Vstopnina za osebo 10 dinarjev, maske 5 Din. — Tekmovanje za najlepšo masko, ki dobi darilo. Nežje roke so že pridno na delu, da dobi princ Karneval čim lepšo obleko. Opozorjamo na prireditev tudi bratska sosednja društva s prošnjo za udeležbo, da združimo z veseljem tudi gmojni uspeh. Zdravo!

Zagreški Sokol — na odni poslanci. Člani zagrebskega Sokola I. bratje Stjepan Kačember, Juraj Demetović, Večeslav Wilder in dr. Sidjan Budisavljević so bili izvoljeni na listi Narodnega bloka za narodne poslance. Dr. Budisavljević je tudi član starejšinstva Sokolskega saveza. Sokola sta tudi oba v Sloveniji izvoljena poslance Narodnega bloka, dr. Peko in dr. Zetjaj.

Nov sokolski list v Srbiji. Sokolska župa Užice je pričela izdajati svoj zelo dobro urejeni list «Zlatiboški Sokol».

Sport

SLUŽBENE OBJAVE JZSS.

(Iz seje upravnega odbora dne 18. t. m.)

Poročilo o čeških smučskih tekmah, o odgoditvi poljskih v Zakopanah in o vojaških smučskem tečaju se vzame na znanje. — Iredsedstvo je z uspehom posredovalo v zadevi tečaja v Kranjski gori pri divizijski oblasti. Svcarskemu smučskemu savezu se pošlje zahvala za dooslano knjigo «Škisi o delovanju v letu 1924». — Poročilo T. K. Skale in Srbskega planinarskega društva o delovanju v decembru in januarju se vzme na znanje. Urgira se poročilo pri ostalih klubih ter se pozivajo vsi včlanjeni klubi in podsavezi, da poročajo redno mesečno o svojem delovanju. — Načrt ministrstva trgovine in industrije za ureditev polovnice vožnje za turiste in sportnike se pozdravlja ter sklene savez slojiti v stik s Slov. planinskim društvom in Tujsko prometno zvezo za skupno akcijo, da se ta načrt čimprej uveljavi. — Osnuje se osek za ustanovitev zimsko-sportnega letovišča v Jugoslaviji. V ta osek se določijo poleg predsednika g. dr. Souvana, gg. Gorec, dr. Gilbert Fucha, ing. Bloudek, ing. Mencinger in tajnik dr. Berce. Prvi predlog se je stavil blejski občini, ki ga je v principu osvojila ter se bo po povratku g. dr. Fuchsa sklical prvi sestanek. — V sled neugodne zime se definitivno odstavi z letošnjega programa vse drsalne, sankaske in smučske tekme. — Ako se udi možnost za kak tekmo, naj izvedejo klubi klubske tekme. — Savez sklene včlanjenje pri Tujsko prometni zvezi. — G. Vrančič prejme nalog, da razlepi po prejetih navodilih savezne smuči. — Bivši tajnik g. ing. Bartl se najuj pozove, da uredi zapisnik in ga izroči tajniku II. — Prihodnja seja se skladi v listih. — Tajništvo.

SLUŽBENE OBJAVE LNP.

(Iz seje u. o. z dne 18. t. m.)

Dopis JNS z dne 17. II., št. 190/925, v katerem sporoča o spremembi terminov tekem za olimpi. fond, kakor tudi tekem za državno prvenstvo, se vzame na znanje. Dopis in propozicije se odstopijo p. o. z nalogu, da tozadevno ukrene vse potrebno, o čemer se imajo klubi obvestiti.

Kaznujejo se z globo po 50 Din, ker niso zadostili pozivu podsaveznega blagunika in službene objave v zadevi poravnave finančnih obveznosti napram LNP, sledeči klubi: S. K. Iirija, Ljubljana; S. K. Korotan, Kranj; S. K. Red Star, Celje in S. K. Trovčje.

Tem putoni se ponovno obveščajo vsi klubi mariborskega okrožja, da se vrši sestanek dne 1. marca t. l. v Mariboru, v restavraciji «Pri zamorcu». Začetek ob 10. predpoldne. — Tajnik I.

Wasserlauf igra pri Haški. Nedavno smo poročali, da se je preselil znani igrač Haška Wasserlauf za stalno v Beograd. Kakor pa poročajo zagrebski listi, se Wasserlauf nahaja v Beogradu le v svrhu študij ter ni še pristopil v noben

beograjski klub. To nedeljo nastopi v Zagrebu v moštvo Haška proti Jugoslaviji. Zagrebski Hašk nastopi v nedeljo s štirimi moštvii. Prvo moštvo igra proti beograjski Jugoslaviji, drugo proti rezervi Gradjanskoga, tretje proti Slavenu in četrti proti juniorjem Gradjanskoga.

Tekma Concordia, Zagreb: Primorje odpovedana. Z ozirom na skrajno slabo vreme, ki traja zadnje dni in velik finančni riziko, je bil S. K. Primorje prisiljen odpovedati gornjo tekmo. Z1 je kupljene vstopnice se vrača denar v trafiki Sever, Selenburgova ulica. Pač pa se vrši v nedeljo ob 15. prijateljski tekma med Slavonom in Primorjem. Odhur.

Vsi kolešarji so izstopili iz Gradjanskoga, ker upravni odbor ni hotel uglediti njihovih zahtev, da se potrdi kazen nekemu članu sekcije. Secusije iz zagrebskih klubov so torej skoraj na dnevnem redu.

Smučarji Iirije se odpelje o danes ob 15.10 iz glavnega kolodvora v Kranjsko goro. Od tam izlet po spoznamu na Slemo-Vrščič, ozroma Planica-Bela peč. Smuka izborna. — Načelnik.

Automobil'stom mariborske oblasti. SHS avtomobilski klub, centrala Beograd dovolil je ustanovitev lastne sekcije Maribor in je ista spoznamu s centralo že začela s svojim delovanjem. Glavna seja se boče vršila, dne 1. marca, ob 11. uri, v Mariboru, hotel Meran, h kateri se vabijo vsi interesenti. Avtomobilisti, ki hoče o postati člani te sekcije, naj blagovestijo to javiti na naslov g. Jos. Herberstein, Maribor, Gosposka ulica 20. Telefon 133. 372

T. K. Skala občni zbor se vrši v ponedeljek, 23. t. m., ob 20 v salonu pri Levu. — Odhur.

Novi slovenski rezervni častniki v naši armadi

«Ratniški glasnik» (glasilo Priobuženja rezervnih oficir in ratnika) priobčuje seznam novih rezervnih podporočnikov, imenovanih z ukazom Nj. Vel. kralja z dne 17. decembra 1924. Adj. Br. 41. 126. Seznani, ki že ni popolu vsebuje odlično število slovenskih imen, ki jih v nastopnem objavljamo in obenem izražamo zadovoljstvo, da se kak rezervnih častnikov v naši narodni vojski stalno pomnožuje z mlado slovensko inteligenco. S citiranim ukazom, ki ga je kralj Aleksander podpisal na svoj rojstni dan, so imenovani za rezervne podporočnike:

Alojz Filipovič, Henrik Satran, Josip Tittan, Oton Vokač, Anton Bajec, Alfred Haas, Josip Eberle, Ignacij Zavadlav, Janko Karlovšek, Anton Lazar, Franc Rž, Alojzij Mlakar, Lea Trost, Valentin Krošič, Josip Trobej, Domicijan Serajnik, Karol Gajšek, Fran Zorec, Božidar Godec, Ivan Supančič, Josip Hauswirth, Franjo Petrovar, Albert Brodar, Milan Šter, Ivan Polzelek, Pavel Potokar, Alojzij Campa, Ivan Klemenčič, Anton Valter, Alojzij Cik, Ivo Cesan, Boris Šest, Josip Ledenic, Nace Novak, Oskar Hrag, Ivan Vrča, Andrej Gogol, Anton Petrovič, Arnošt Adamčič, Franjo Ular, Ladislav Eleršek, Miroslav Cerne, Joža Strubelj, Karel Bitenc, Filip Babič, Albin Horvat, Janko Lavrič, Anton Pristov, Leopold Furlani, Martin Porovšek, Albin Čebular, Leopold Šmale, Franc Birk, Ljudevit Rovani, Stane Premur, Srečko Vitori, Ivan Golob, Josip Samida, Ivan Rajši, Marijan Buzdon, Anton Fišer, Aleksander Grobelnik, Rajko Avguštinčič, Rudolf Stergar, Ivo Robek, Fran: Krašovec, Maks Pirc, Alojzij Stopar, Franjo Bevc, Joža Zabkar, Franjo Šviger, Franc Gabrovšek, Ivan Stupan, Valentin Rak, Franc Repič, Jenko Galovič, Albin Puh, Mirko Soršak, Boris Kunelj, Cvetko Krebelj, Milan Ban, Otokar Zorn, Albert Verhovšek, I. Kraut, K. Pirš, A. Kramarič, F. Pipan, J. Suštaršič, Dr. Senica, Dr. Gražner, A. Kozelj, M. Koptar, P. Marc, Milutin Tepli, Zoran Vrtovec, Stane Kerne, Josip Ogrinc, Martin Majhen, Vlado Kramer, Ivan Horvat, Ivan Kadune, Franjo Kuštrak, Matija Mihelčič, Božidar Malenčič, Jakob Mlakar, Franjo Kramberger, Ivan Antolovič, Davorin Ravljen, Dragotin Kopold, Ludvik Kozelj, Miroslav Oražem, Maks Rems, Ivan Kuntarič, Frank Zadnek, Ernest Pe'ani, Anton Vogel, Fran Sink, Ivan Sepin, Stanko Vurnik, Jakob Jesih, Andrej Pirjevec, Bogumil Zupnek, Vilko Eržen, Slavko Levičnik, Josip Rezelj, Stanko Roškar, Jozef Zega, Hugo Fink, Ludovik Komelj, Ivan Poljanec, Božidar Jakac, Alojzij Zupančič, Anton Morelj, Ljudevit Brenčič, Josip Zeljko, Adolf Turk, Matej Vrčar, Janko Malešič, Stanko Pristovšek, Josip Rupnik, Ivan Ahlik, Ivan Rupar, Andrej Bizjak, Viktor Zlokarnik, Milan Vondina, Ivan Skender in Adolf Avsee.

Nadaljnja imenovanja priobči «Ratniški glasnik» v prihodnji številki.

Lasnik in iztajeatelj Konstantin J. Jurnar, odgovorni urednik Fr. Bravov, tisk Delniške tiskarne, 4. d. v Ljubl. il.

Vremensko poročilo

Ljubljana 2. februarja 1925

Ljubljana 208 ud morem

Kra opazovanja	ob	Zracni tlak	Zracna temperatura	Veter	Oblačno (0—10)	Padavine mm
Ljubljana	7.	759,5	+1,9	sev. zapad	sneg	23
Ljubljana	14.	759,8	+3,0	—	dež	—
Ljubljana	21.	759,6	+2,7	sev.	oblačno	—
Zagreb	7.	758,8	+2,0	zapad	dež	70
Beograd	7.	757,9	+8,0	bres vetra	več. jasno	30
Dunaj	7.	—	—	—	—	—
Praga	7.	759,5	+1,0	—	—	—
inost	7.	—	—	—	—	—

V Ljubljani barometer nižji, temper. nižja

Solnce vzhaja ob 6:53 saha a ob 17:35

Vremenska napoved za soboto: Prelečno padavine, padec temperature. Slana. — Severni vetrovi. Mraz bo trajal le maločasa.

? Ali ste že poslali na-ročnino za „Jutro“?

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—.

Ženilive, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.—. Najmanjši znesek Din 10.—.

Prirreditve

Gostilna Putrich
na Dolenjski cesti, prireditelj in
vključno vabi jutri v nedeljo
na domačo predprstno
zabavo s plesom.
Dostojna maske dobrodošla.
Preskrbljeno je z dobro kuhinjo
in piščico. Vstopnine ni 4046

Gostilna Turk
na Gradom vabi k svoji staro-
obitajni predprstni zabavi, ki
se vrši v soboto 21. t. m. zve-
čer. Za dobro kapljico in ku-
hinjo je preskrbljeno. Dostojne
maske dobrodošla.

Pouk

Kaj nudi učni tečaj?
To, da si boste izgotovili klobu-
ke in starih ostanov vedno
po modri in svojih hčeram.
Vpisuje se takoj v učni tečaj
modrega stila. Vrednost
pred sklopi 21/II. — Pričetek
1. marca. 3818

Obrit

Krovstvo
Frane Fijan, Ljubljana, Galje-
vica 9, pri doljenjskem kole-
dvoru, izvršuje vsakovrstna po-
pravila krovov, dela s škrljem,
skalco, opako itd. Sprejema po-
pravila raznih starih streh. —
Zaloga sebestojnega škrlja. 3937

Službe (dobe)

Špecerijska trgovina
v Ljubljani, 186 učena po-
stehib staršev, ki bi imeli
vso oskrbo pri njih. Naslov
v upravi „Jutra“. 3769

Išče se kuharica
katere bi opravljala tudi
vse hišne zadeve. Starost od
20-35 let. Naslov pove
upravo „Jutra“. 4013

Iščem šiviljo
ki bi izdelovala otroške obleke
in obenem prevzame popravila
in krpanje obleke ter perila. —
Ponudbe pod „Družina“ na
upravo „Jutra“. 3638

Učenca za vrtnarstvo
sprejme Ivan Bizovičar, Kolo-
sijska ulica 16. 4008

Službe (iščejo)

Mesto hišnika
stare ali kaj podobnega.
186m. Ponudbe na upravo
„Jutra“ pod „Posten 1836“. 3899

Prodajalica
melane stroke, majša moč,
šest mesto premetli. Cenj.
ponudbe na upravo „Jutra“
pod „Vestna 18“. 3146

Mlad trg. pomočnik
izkušen v trg. meš. blaga,
vojašnice prost. Išče enake
za takoj ali pozneje. Ponudbe
na upravo „Jutra“ pod inso-
ratno št. 8915. 3915

Mesto gospodinj
šest let priletne, inteligent-
na gospodinja. Ponudbe na
upravo „Jutra“ pod značko
„Gospodinja“. 3892

Les
Strokovnjak, izkušen v vseh
manipulacijah in lesni stroki.
Išče službo kot prejemalca, na-
povedalec, skladničnik ali kot
pisarjski uradnik. — Ponudbe
pod „S. Z.“ na upravo „Jutra“. 4011

Kot gospodinja
šest let stalnega mesta. —
Zmožna sem voditi večje po-
sestvo in sem izurjena v
živinoreji. — Naslov pri po-
družnici „Jutra“ v Mariboru. 4090

Službo iščem
v neki tovarni ali večji tr-
govini v Jugoslaviji kot
zastopnik in potnik. Znam
mi je vsa Jugoslavija in
Primoreje. Izveščen sem v
vseh trgovskih in gostilni-
skih obratih, ker sem bil v
tej struki zaposlen 15 let.
Ponudbe na upravo „Jutra“
pod značko „Ugodnost 1836“. 4008

Inteligentna gospodinja
trgovsko naobrazena, samo-
stojna nemška koresponden-
tinja in knjižničnica, 186
mesta v dobri trgovski hiši
in v knjižnici. Ponudbe
tudi šolebovne otroke v nem-
ščini. — Ponudbe pod značko
„Zanesljiva moč 1892“ na
upravo „Jutra“. 4012

Gosnodična

srednje starosti, večja slov.
in nemška jezika, išče me-
sta kuharice ali gospodinj-
ke za takoj. Ima večletna slu-
žbeno spravevala. Vzame tudi
gostilno v najem. Ponudbe
pod šifro „Mesto“ na upravo
„Jutra“. 4049

Trgovski pomočnik
željezninar, 186 službe v ka-
kem mestu Slovenije. Gre
tudi kot skladiščnik. — Po-
nudbe pod „Posten 1898“
na upravo „Jutra“. 4018

Začetnica išče službe
kot praktikantinja v trg. ali
odvetniški pisarni. Ponudbe
na upravo „Jutra“ pod šifro
„Začetnica 1945“. 3930

Kupim

Prazne „Odol“ steklenice
kupi je drogerija Anton
Kand, Slovca, Zidovska ul. 1
50

Rebrastih cevi
(Rippenbetonrohre) okoli 40
metrov, ca. 65 mm notranje
in ca. 180 mm zunanje svet-
lobe, rabilne, toda par dr-
žeče, kupi A. Kand, Menz-
Slovenija. 3850

Različne trame
in bordonale od 4 do 12 m
dolžine, kupim. Ponudbe na
upravo „Jutra“ pod značko
„Takojšnje plačilo 1851“. 3943

Suho bukovo ogije
in dva kupujem. Plačilo pri
prevzetju. Ponudbe na upravo
„Jutra“ pod „Takojšnje pla-
čilo“. 3932

Hlode

hrastove, bukove, jesenove, li-
pove, brestove in druge kupim
proti gotovini ob prevzetju.
Hlodi le od 5 cm debelosti na-
prej. — Ponudbe na upravo
„Jutra“ pod „Takojšnje pla-
čilo 1851“. 3929

Prodaj

Salame
šunkarice po Din 41.— kg
brunčevke po Din 16.— kg
raspoložljive od 5 kg naprej po
vsej na drobno Fran
Golob, mesar in prekajeva-
lec, šiška-Ljubljana VII. —
Za dobro blago in točno po-
strebno se jamči. 3647

Spalno opravo
politrano, novo, hrastovo —
prodajam po ugodni cen. —
V izdelovanju suknja in konj-
skih odej sprejemam vsako
možnost volne proti plačilu
od metra. Josip Tripič, tov.
sukna, Moste-Zirovnica. 3602

Pletilni stroji
popolnoma ohranjeni, skoro
novi, se prodajo v sleh-ih
številkah in v številkah: 4/60,
5/42, 5 in 10/50 (menjalne
plošče) 6/50, 8/40. Vsi sku-
paj 10.000 Din. Zelo ugodna
prilika za začetnike. Pletil-
na industrija Ciril Vajt v
Kranju. 3545

Tehtnico
za 500 kg, brez utežev, po-
polnoma novo, prodajam. —
Ponudbe na upravo „Jutra“
pod „Tehtnica“. 3504

3 pletilni stroji
skoraj novi, št. 8, se ugodno
prodajo. Naslov pove upravo
„Jutra“. 3027

Spalna opravo
ki je bila razstavljena na
veleejmu, se po nizkimi
cenj prodaja. — Poizve se na
veleejmu, paviljon E. 3924

Več moških koles
dobro ohranjenih, prodajam. —
Naslov pove upravo „Jutra“. 3850

Otroški voziček
skoro nov, se prodaja. Naslov
v upravi „Jutra“. 4045

Nojeva peresa
(Strausfedern) izbrani to-
madi bele barve, za nakit
toalet, za pahljaste, se cenj
prodajo. Oglejajo se na
v slojstih H. Treo, Še-
lenburgova ulica. 4053

Lovska puška
drovec, Hammerles, s ejek-
torij, sistem Bräker-Herstal,
kaliber 16, nova, po ugodni cenj
napredaj. — Naslov v upravi
„Jutra“. 3902

Lepa stena za predsoho
iz oledalom, velika omara,
postelja, miza, štirje stoli iz
trdega lesa, se cenj prodajo.
Naslov pove upravo „Jutra“. 4038

Par niskih damskih

shimy čevljev
štev. 37, se poceni prodaj. —
Naslov pove upravo „Jutra“. 4052

Damski raket
poceni napredaj. Kje, pove
upravo „Jutra“. 3761

Šivalni stroj
„Singer“ in stensko ogledalo
92x68, 1 miza, 1 stoječ obedal-
nik, 1 krojaško peš, 4 likalnike
in več drugih predmetov ter
ariston z notami in luno za
poučevanje pticv prodajam. —
Naslov pove upravo „Jutra“. 3882

Maski
popolnoma novi, se prodajata,
osiroma posedata. — Kje, pove
upravo „Jutra“. 4028

Kostanj, ograjne stebre
prodaja Lad. Heršič, Vojaška
ulica (Friskovec). 3853

Nepremičn

Enodružinska hiša
skoraj nova, 3 sobe, kuhinja,
prtišnice, klet, zelenjadni
vrt, elektr. razsvetljava in
vodovod, blizu cerkve in po-
staje v trgu na Dolinjakem,
se poceni prodaj. Naslov pove
upravo „Jutra“. 3855

Posestvo
s 3 poslopji, 2 stanovanji
(1 takoj pristo), 1 uraj ku-
pinje, z vodno močjo, priprav-
no za vsako hit, v šavinski
dolini, se po nizki cenj pro-
da. Marija Bob, Trbovlje 1.
3722

Enonadstropna hiša
v Mariboru, se zamenja za
hišo v Ljubljani. Naslov v
upravi „Jutra“. 3937

Športni prestor
8000 m², v središču mesta, se
da v najem. Poizveja dalje
„Spiti“, d. d. v Ljubljani. 4033

Majhna domačija
obstoja iz knetske hiše, ble-
va, supe, svinjaka in kozolca,
se prodaj v Ljubljani okoli.
Pri hiši se nahaja sadi vrt in
velika njiva ter nekaj gozda.
Vse je v najboljšem stanju in
zelo pripravnost tudi za kakšno
obitnik. Natančnejši podatki
se izvedo pri lastniku P. Kol-
witzu, Ljubljana, Ilanska cesta
št. 27. 3929

Majhno posestvo
pripravno za majhno trgovino,
vzajem v najem. Naslov pove
upravo „Jutra“. 3994

Lokali

Pozor!
Odda se v najem lokal za
trgovino ali obrt. Proda se
gostilniški štedilnik in ko-
paina peš. Naslov pove upr.
„Jutra“. 3676

Pivnico v Laškem
oddaja za gostilno, dogovorno
tudi za kino dr. Kolšek,
Laško. 3847

Velika restavr. dvorana
se odda v najem s vso opravo
kakemu vinskega trgovcu, ki
ima dobra in poceni vina. —
Naslov pove upravo „Jutra“. 4009

Išče se suha klet
ca. 15x3 m, po možnosti v me-
sta. Ponudbe pod „Klet/1888“
na upravo „Jutra“. 3953

Stanovanja

Išče se sobo
s posebnim vzhodom, s vso
oskrbo. Plamene ponudbe
pod značko „Zagreb 1818“
na upravo „Jutra“. 3875

Prazno sobico
išče gospodinja, ki bi oprav-
ljala čes dan tudi kako
lahko delo. — Ponudbe na
upravo „Jutra“ pod značko
„Solidna 1868“. 3948

Sobo
prazno ali meblirano, s poseb-
nim vzhodom ali tudi sobo s
kulinjo išče starija uradnica. —
Ponudbe pod „Soba 400“ na
upravo „Jutra“. 3999

Boljša gospodinja
išče sobo s popolnoma sepa-
riranim vzhodom, v mestu.
Ponudbe na upravo „Jutra“
pod „Takoj 25“. 4029

Kot stanovanalec
se sprejme gospod s 1. marcem
ali kasneje v bližini kavarne
„Evropa“. — Naslov pove upr-
va „Jutra“. 3990

Zakonski par

išče prazno ali opremljeno
sobo s posebnim vzhodom in
elektr. razsvetlavo. Ponudbe
pod šifro „Cimprej 1857“ na
upravo „Jutra“. 3943

Stanovanje
2-3 sob, kuhinja in priti-
šnik, z električno razsvetlavo ali
bica, v mestu ali na perife-
riji. Išče mlada stranka brez
otrok za mesec maj 1925.
Ponudbe na upravo „Jutra“
pod šifro „Nagrada 3000 Din“. 4006

Stanovanje
2 sob, kuhinja in pritišnik,
z električno razsvetlavo ali
bica, v mestu ali na perife-
riji. Išče mlada stranka brez
otrok za mesec maj 1925.
Ponudbe na upravo „Jutra“
pod „Nagrada 3000 Din“. 4006

Dijake ali dijač-inje
sprejme v celo oskrbo in
obrazena rodbina. Kje, pove
upravo „Jutra“. 4023

Majhno sobo
išče gospod najraje v bližini
kolezdvorja. Gre tudi kot so-
stanovalec. — Ponudbe pod
„Soliden/1914“ na upravo „Ja-
tra“. 4027

Za 1-2 sobi in kuhinjo
plačata zakonca za pol leta na-
prej. — Ponudbe na upravo
„Jutra“ pod „Bica otrok“. 4003

Onemljena soba
se odda dvema gospodoma. —
Naslov pove upravo „Jutra“. 3966

Na hrano in stanovanje
se sprejme gospodinja. Naslov
pove upravo „Jutra“. 4013

Večja soba

separirana, z električno raz-
svetlavo in 3 posteljami, se
takoj odda. — Naslov pove
upravo „Jutra“. 4011

Kapital

85.000 Din nosijo
iščem za dobo 1 leta proti
vknjižbi na veliko arundirano
posestvo na prvo mesto.
Ogreti plačam 20 odst. in
četrtletni naprej. Denar ra-
bim do 10. marca. — Resne
ponudbe pod značko „Stur-
no 1913“ na upravo „Jutra“. 4031

Dopisovanje

Dva mlada gospoda
želita dopisovati s 2 mladi-
ma gospodinjama. Dupise na
upravo „Jutra“ pod značko
„Klobuk in Zvonček 19“. 3987

Srečni zakon!

Na avidevanje v sredo zvečer. Za-
gotovo tam kot prvi, pred glo-
dališčem. — Mich. 3991

Mlad višji uradnik

denarnega zavrača šol znanja
s boljšo gospojo. Pisma s sliko
na upravo „Jutra“ Celje pod
„Casto“. 3996

Ženitve

Ženitovanje
posreduje „Fortuna“, kone-
posredovni biro v Saraje-
vu. Zbujevajo zanimive in
poizve. 3757

Premožna vdova
samostojna, s svojimi stanova-
njem, želi poročiti trgovca,
obitnika ali katerega drugega
pridobitnika, starega 40 do 50
let, resne, neanonične dupise,
po možnosti s sliko, je poslati
na upravo „Jutra“ pod šifro
„imovita“. 4022

Alasba

Klavir
dobro ohranjen, poceni napre-
daj. Ogleda se lahko vsaki dan
od pol 1 do pol 2 ure in v ne-
deljo popoldne pri Draškoviču,
Vrboveva ul. 1. 4025

Stare gosli
kupujem, tudi slabšega izvora. —
Prineso naj se v trgovino
M. Mušič, Selenburgova ulica 6.
4003

Note

klavirski kvinteti operet, va-
žani, cenj napredaj. — Naslov
v upravi „Jutra“. 3995

Harmoniko

nemško, uplašeno, trivestno in
dvoestno, Lohasovaga sistema,
prodajam. Harmonika je zelo ma-
lo rabljena in se prodaj po niz-
ki cenj pri Alojziju Marandžiču,
Dražlje 45, pošta št. Vid nad
Ljubljano. 3981

Izrecno znižane cene

ZA PNEVMATIKE MICHELIN

počenši z 20. februarja 1925.

Izvleček iz cenika:

	Din
30 X 3 1/2 „Cablé“	1030.—
760 X 90	995.—
760 X 105	1270.—
815 X 105	1380.—
815 X 120	1570.—
820 X 120	1730.—
880 X 120	1910.—
835 X 135	2380.—
895 X 135	2515.—

Zahtevajte
najnovejši popolni naš cenik od Vašega dobavitelja.

Salonski gramofon

lep, velik 57x57x37 se zaradi
pomnjanja prostora prodaj.
Kupce dobi 10 letih plošč brez-
plačno. — Naslov pove upravo
„Jutra“. 3954

Živali

Škotski pes ovčar
pravi „bolly“, 14 mesecev star,
se prodaj za 1000 Din. — Kje,
pove upravo „Jutra“. 4021

Izgubljeno

Izgubile so se v soboto 14.
tri knjige
Budarjeve zgodovine za me-
ščanske šole, v rjavem za-
vitku, na poti od Matične
knjižnice do Glasbene Ma-
tice. Najditelja se prosj, da
vrne knjige proti odkodnini
v pisarni Glasbene Matice.
Gospoška ulica 8/1. 4051

Razno

Zastopstva
sprejema agentura „Roma-
nija“, Sarajevo, Nemanjina
ulica 37. 3752

Kino-Buffer
se odda. Ponudbe na Elitni
kino Matice, Ljubljana. 3899

Hotel „Tratnik“
sprejme abonente na dobro
in izdelano hrano po 25 in
29 Din dnevno. 3340

Knjigovodstva
vpeljuje in revizira ter sestav-
lja in revizira bilanco po last-
nih strokovnih „Gospodarska
pisarna“, d. o. o. z. v Ljubljani,
Volfova ulica 1, II. nad. 36

Vse kar rabite za Vaš vrt,
vino, sadje, sadje, itd., do-
bite pri
„Vrt“
družba s o. z. v Mariboru,
DEMONIJA IN DRUGOVI. 3908

Vsakovrstne vožnje

izlasti prevoz pohištva ob pri-
tiki celitev, prevoz premo-
gost, iz lasti v kolidovira ali
od drugod in vsakovrstne
druge vožnje oskrbi točno
nahtrebe, v najkrajšem ro-
tu po zelo enostavnem cenab
Komar Ljeto Krakovska ul.
št. 13 Tam se tudi spreje-
majo naročila in dopajo vse
potrebne informacije. 20821

Miajšo moč
zmožno prevzema
lesa in pomožnih pisar-
niških del išče lesna
travka. Lastnoročno pi-
sane ponudbe na Aloma
Company, Ljubljana, pod
„Msr-jiv“. 953/a

Ločitev zakona

Mož: je neizgovn, ako dohim v jedi še enkrat ščurka!
Žena: Bog! Su! mi pije o ščurki že ves čas kri. Pa kaj pomaga, če pa ni
sredstva zoper nje!
Mož: Prej ga res ni bilo. Toda koncesionirani zavod „Pana“ v Ljubljani
na Poljski cesti 12 e iznašel sredstvo, ki pomori brez vsake nad-
ležnosti in brez vseh posledic vse ščurke, miši in podgane. Pojdi ali pa
pisi takoj tja!

V soboto dne 21. svečana 1925.
domača plesna veselja v restavraciji „Lloyd“
na Sv. Petra cesti št. 7.
Začetek ob 8. uri. Godba na lok. Vstop prost.
Dobra in solidna postrežba s jedili in pijačo za-
jamčena. K obilni udeležbi vabi vse prijatelje in
znance ter njih obitelji.
Marija Tauco
950-a restavratorka hotela „Lloyd“.

Težke delavske in vozne konie
štiri- do šestletne, dobavlj
vedno po najnižjih cenah
Julio Hoffmann
Čakovec (Jugoslavija).
Telefon št. 31.

Stanko Florjancič
veletrgovina z železnino
Ljubljana, Sv. Petra c. 35
97-7

Podeželske odre
opozarjamo
na najnovejše igre iz zbirke Oder:
Schönherr, Zemlja. Življenska kome-
dija, 15 Din, po pošti 75 p več.
Svoboda-Govekar, Poslednji mož.
Veseloigra. 14 Din, po pošti 75 p več.
Linhart, Županova Mica. Komedia.
Veseli dan ali Matiček se ženj.
Komedia. 20 Din, po pošti 1 Din več.

V kratkem

ALEKSANDER DUMAS ZVEŠTOBA DO GROBA (LA DAME DE MONSOREAU)

Slično je zadrževal Aurillyja Quelus v predsobi. Igral je takrat moderno igro, volka, katerega je spuščal po fleh, da se je vrtil in lepo tulil. Aurilly je moral sodelovati, dasiravno bi bil najraje počil od jeze. Slično se mu je godilo s Schombergom, ki je pričel z Aurillyjem govoriti najprej nemško, potem pa ga je zapletel v teoretijo o mandolini, instrumentu, ki je bil lutnarju uprav antipatičen, kajti izpodirval je tiste čase njegov starofrancoski instrument, lutnjo. Tudi Eperton prihiiti, in končno prišee Chicot vest, da je vojvoda nekoliko bolehen, da ne pusti nobenega k

sebi in naj bi mu Aurilly v predsobi nekaj igral in pel, potem bo morda vojvoda postal boljše volje. Strašni Chicot je tudi zares prinesel lutnjo seboj, in Aurilly je hočeš nočeš moral sedeti na stolček in v vsej svoji negotovosti odigrati nekaj pesmi, katerimi je navadno zabaval svojega gospodarja. Ko je odpravil to svojo nalogo mu Chicot svetuje, naj vstopi k vojvodi, ki je sedaj gotovo že boljše volje naj sede k njegovim nogam in ostane tam...

Konsterniran, se Aurilly pokori. Prišel je umevati, ali bilo je prepozno. In obenem je zamudil ves dragoceni čas. Ura Lige je že tu, dvorišče polno ljudi, dvorane polne povabljenec, straže pod orožjem, vojvoda pa tukaj, očitno jetnik, in on, Aurilly, z njim, naloga pa neizpolnjena.

XXV.

KAKO JE KRALJ IMENOVAL LIGI PREDSEDNIKA.

Ura velikega sprejema je udarila. Od poldneva dalje so prihajale najznamenitejše glave v Louvre in čakale na drugo uro, ko se tvori prvokrat veliko zborovanje Lige, kateri to kralj celo sam imenoval predsednika, ... drugega in močnejšega kralja Francije. Ta dogodek je pa privabil pred grad tudi na desetisoče radovednežev.

Kralj je čakal v svoji veliki, sijajni prestolnici dvojnici, obkrožen od svojih prijateljev in svetovalcev, častnikov straž, pažev viteзов in plemičev ter s člani svoje obitelji. Čakal je, da prikorakajo pred njega in mimo njega vsi meščanski cehi, verni Ligi, in da zavzamejo svoja v naprej odkazana jim mesta pod okni Louvra na velikem dvorišču, prostranem kakor največji pariški trg. Tako je mogel z enim pogledom pregledati vse svoje protivnike, zbrane na enem samem mestu, in skoraj da jih je mogel prešteti. Od časa do časa ga je pa opozarjal na omembe vredna lica še Chicot, ki je bil skrit za njegovim naslanjajem. Včasih ga je opozarjala tudi kraljica mati, ali pa drhtenje neznanjih članov Lige, ki so bili manj posvečeni v velike tajnosti Lige in so bili zato mnogo bolj nestrpnosti, kakor voditelji.

Naenkrat stopi v dvorano gospod de Monsoreau. „Glej ga no, Henrik!“ opozori kralja Chicot. „Glej tam tvojega novega vrhovnega dvorskega lovca. Izplača se. Kako je bled in blaten!“ „Zares, to je on!“ pravi kralj. Henrik pomigne nadlovcu, ki se približa. „Kaj pa delate v Louvre?“ ga vpraša kralj. „Mislim, da ste šli v Vincennes in da izvršujete dobljeno povelje, to je, da pazite na mojega jelena?“ Veličanstvo, jelen je bil pripravljen davi ob sedmih postavljen na kraj, kjer sem mislil, da ga doleti čast, da pače za kralja. Ali ura je hitela in ko je prišlo poldne, sem se požuril semkaj, ker me je skrbelo.“ „Je li mogoče?“ ironično vprašuje kralj. „Sire,“ se opravičuje grof, „ako sem se pregrešil, pripisuje to le preveliki skrbni in udanosti!“ „To udanost znam primerno ceniti!“ pravi kralj suhoparno. „Ako sedaj...“ pravi grof obetavljaje, „ako sedaj ukazuje Vaše veličanstvo...“ da se morda vrne v Vincennes...

„Ni potrebe!“ Le ostanite tukaj. Lov je bil trenutno razpoloženje, ki ni je šinilo v glavo in zopet prešlo. Ostanite tukaj, ni treba, da se oddaljate, ter potrebujem udanih ljudi, in vi sami ste se postavili v vrste onih, ki so mi udni.“ Monsoreau se nakloni. „Kje zapoveduje Vaše veličanstvo, da ostanem?“ „Daj mi ga za pol ure!“ prišepeta Chicot kralju. „Čemu?“ „Da ga razjarim.“ „Kaj tebi do njega?“ „Dolguješ mi vsekakor odškodnino, ker sem prisiljen prisostvovati tako neugodni ceremoniji.“ „Pa si ga vzemi!“ „Čest mi je bila vprašati Vaše veličanstvo, kam naj se postavim odnočno kje naj ostanem?“ ponovi svoje vprašanje Monsoreau. „Mislim, da sem vam odgovoril: kjer želite. Na primer tukaj za mojim stolcem. Tukaj stojte moji prijatelji.“ „Prisostpite semkaj, gospod nadlovec!“ se oglasi ta hip Chicot in prepusti Monsoreau del onega mesta, katero je doslej sam zavzemal, „pristopite semkaj in poduhajte nekoliko te dečke! Vidite, to je divjačina, ki se lovi brez psov! Kakšen vonj, gospod grof! Čevljarji prehnaj po mimo ali to že prešli. Sedaj pridejo usnjarji. Smrt mojega življenja! Ako izgubite njihovo sled, vam obetam, gospod nadlovec, da vam odvzamem dekret o nameščenju! Kajti to bi značilo, da nimate več lovskega nosa!“

Gospod de Monsoreau se dela, kakor da ne čuje, ali pravzaprav kakor da ne razume skritega smisla teh besedi, bil je pa v nemirjen in ni mogel tega nemira skriti. Gledal je okrog sebe in pogrešal nekoga, kralj pa ga je po tistem opazoval, neprestano opozorjen od Chicota. „Ej,“ pravi Chicot kralju, „veš li, za kom se tvoj nadlovec tako ozira?“ „Za kom?“ „Rad bi vlovil tvojega brata Anžovince!“ „Njega pa zares danes tukaj še ni mogel izslediti!“ se nasmehne kralj. „Seveda ne, jedva da sluti, kje bi njegov gospodar bil. Ali je tebi do tega, da mož ne izve, kje je tvoj brat?“ „Ne bi mi bilo neugodno, če ga spelješ na krivo sled. Pravijo, da ima volk vonj lisice. Veš kaj? Vprašaj ga, kje je grofica!“ „Zakaj?“ „No, kar vprašaj ga!“

Zastonj!

dobite po'eg občajnega popusta n
pri nanovo zn'anih cenah

in to pri enkratnem nakupu:

od Din 150— do Din 250— še	1 par ženskih nogavic ali 1 par moških nogavic ali 1 naravnice 1 pleteno samoveznico
od Din 250— do Din 400— še	1 par svil. flor nogavic stek. kolinske vode
od Din 400— do Din 600— še	1 manikure kaseto
od Din 600— do Din 800— še	1 manikure kaseto večjo
od Din 800— do Din 1000— še	1 manikure kaseto veliko
preko Din 1000 še	1 stekl. franc. parfuma 1 manikure kaseto

A. ŠINKOVEC nasl. R. SOSS, Ljubljana, Mestni trg 19

15 letno jamstvo
naše blaginje: ISTOŠEWE
širini in struji s pogrez-
ljivim transporterjem
(garantirano est vsem
premakom je pripravl-
jen za stopanje, ve-
zanje ali divanje
LUO. BARRA
LJUBLJANA
Šte. trgovske ulice 6 L.

Pozor, občinstvo!

Vsakovrstno usnje po jako ugodnih cenah
ter potrebščine za čevljarje priporoča
Fran Erjavec, trgovca z usnjem
Ljubljana, Stari trg 11a.
Čevlji se na voljo dopolnijo. 954a

Zobotehnik!

Iščem dobro moč. Naslop 1. marca 1925
Fran Holchaker, Kranj. 97a

Ažurira in entla

volno v vseh barvah 1903a

Toni Jager-Černe

Ljubljana, Dvorni trg št. 1.

MODRA GALICA

se dobi

pri blagovnem oddelku Zadrugne
Zveze v Celju.

Zveza je dala to galico preizkusiti pri državnem
kmetijskem zavodu v Mariboru dne 28. januarja
1925. in je prejela sledeči list: Po kemijki
preizkušnji vsebuje preiskana modra galica
25.62% bakra (Cu) in 0.01% Fe, O₃. Mnenje:

Preiskani vzorec ima sestavo prvovrstne modre
galice in je ista 100%. 833a

FORMALDEHID

40 odstoten

prodaja v vsaki količini s skladišča tvornice
v Tesliću. Destilacija lesa, d. d. Zagreb,
Boškovićeva ulica 33. 836a

Razpis.

691a

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje
oddajo zidarskih del za napravo novega pri-
zidka mestne električne centrale v Ljubljani.

Vsi potrebni podatki se d'be med uradnimi
urami v mestnem stavbnem uradu, Lngarjeva
ulica št. 1.

Ponužbe bode vložiti najkasneje do 28. febru-
arja 1925 opoldne pri imenovanem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski.
dne 16. februarja 1925.

Peter Sotenšek

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem
in znancem tužno vest, da je naš ljubi oče, ded, tast in brat, gospod

d nes dne 19. svečana o' b. uri p'poldne v starosti 68 let, previden
s sv. sakramenti, idihnil av jo blago dušo.

Pogreb nepozabnega bo v s'oto dne 21. t. m. ob 4. uri popoldne
iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Zagorje ob Savi, dne 19. svečana 1925. 952a

Viktor, sin.

Leopoldina in Pavla, hčeri.
Karel Bertó, zet

Franjo Čuček

načelnik

pri Sv. Martinu pri Vurbergu

v četrtek dne 19. t. m. ob 5. uri popoldne
previden s. tolažil sveto vero v 31. letu
svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb blagopokojnika bo v soboto
dne 21. t. m. ob 3. uri popoldne iz tole
pri Sv. Martinu na pokopališče.

Sv. Martin p. Vurbergu, dne 20. II. 1925.

ŽALUJOCI OSTAL

Potrti globoko žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem
in znancem prebriskro vest, da je naša srčno ljubljena mati,
stara mati, svakinja, teta in tačca, gosja

Ana Simončič roj. Jaki

danes v 80. letu svoje starosti po kratki in mučni bolezni bogu-
vdano preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vrtil v nedeljo, dne 22 t. m.
ob 8. uri zjutraj iz hiše žalosti v St. Rupertu št. 17 na farno
pokopališče.

Blago pokojnico ohranimo v trajnem spominu.

St. Rupert na Dolenjskem, 20. februarja 1925.

Žalujoče rodbine:

Simončič, Sedlar, Rebolj in Umek.